Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Проект „Подобряване на процеса на създаване и провеждане на политики от община Долни Дъбник”
Договор № 13-13-32/01.11.13 г.

ГЕОГРАФИКА ООД

Програма за енергийна ефективност и енергия от възобновяеми енергийни източници

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение....8
I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ....12
II. НОРМАТИВНА РАМКА....13
1. Енергийна стратегия на Република България....14
2. Закон за енергетиката....16
3. Закон за енергийната ефективност....16
4. Закон за устройство на територията....16
5. Подзаконови нормативни актове....16
10.1. Наредба за енергийните характеристики на обектите....17
10.2. Нови наредби към Закона за енергийната ефективност....17
10.3. Строителство....18
10.4. Енергиен паспорт на сграда....20
III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК....21
1. Обща характеристика на общината....21
1.1. Географско положение....21
1.2. Релеф....22
1.3. Води....22
1.4. Климат....23
1.5. Полезни изкопаеми....23
1.6. Почви....23
2. Демографска характеристика на общината....24
3. Икономика и бизнес....26
4. Инфраструктура....30
Пътна инфраструктура....30
Водоснабдителна мрежа за питейно – битови водоснабдяване и мрежа за отпадни води....31
4.3. Електроснабдяване....33
4.4. Газопреносна мрежа....35
4.5. Комуникационни мрежи, далекосъобщение и пощи....36
5. Екологично състояние....36
6.1. Качество на атмосферния въздух.....36

6.2. Води. 39
6.2.1. Реки и езера на територията на общината. 39
6.2.2. Питейни води. 41
6.2.3. Отпадни води. 42
6.3. Отделени отпадъци. 42
6.4. Незаконни сметища - местонахождение и площи. 45
6.5. Почви. 45
6.6. Шум. 46
IV. ДАННИ ЗА КОНСУМИРАНА ЕНЕРГИЯ В ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК 47
1. Енергийна система 48
1.1. Газоразпределителна 48
1.2. Електроразпределителна мрежа 48
2. Сграден фонд 48
2.1. Общински сгради 49
2.2. Жилищни сгради 54
3. Бит 55
4. Селско стопанство 56
5. Индустрия 56
6. Транспорт 57
7. Качество на атмосферния въздух 58
8. SWOT Анализ 59
V. ЦЕЛИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г. 61
VI. ЦЕЛИ НА БЪЛГАРИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г. 62
VII. ЦЕЛИ НА ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г. 63
1. Заинтересовани страни 63
1.1. Основни заинтересовани страни 64
2. Стратегическа цел 65
3. Приоритети 66
3.1. Приоритет 1 – Повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд; 66
3.2. Приоритет 2 – Повишаване на дела на енергията, произведена от ВЕИ; 66
3.3. Приоритет 3 – Повишаване на енергийната ефективност в местната икономика и управление на енергията. 66
4. Цели 67

4.1. Специфична цел 1.1 – Подобряване на енергийната ефективност на общинските сгради 67
4.2. Специфична цел 1.2. – Повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради 67
4.3. Специфична цел 2.1. – Проучване на потенциала на общината за използване на ВЕИ 67
4.4. Специфична цел 2.2. – Повишаване на дела на използваната енергия от ВЕИ68
4.5. Специфична цел 3.1. – Насърчаване на производството и употребата на биоенергия.....68
4.6. Специфична цел 3.2. – Насърчаване на инвестициите за изграждане на енергоефективни предприятия.....68
4.7. Специфична цел 3.3. – Повишаване на местния капацитет за устойчиво енергийно развитие 69
5. Структура на плана за енергийна ефективност.....70
6. Програма за реализация на плана за енергийна ефективност 71
7. Индикатори за наблюдение.....72
8. Източници на финансиране.....72
9. Очакван ефект.....73
10. Мониторинг, оценка и отчет 74

Списък с таблици:

Таблица 1: Населени места в Община Долни Дъбник 25

Таблица 2: Основни показатели за състоянието на въздуха в община Долни Дъбник за периода 2007-2011 г. 38

Таблица 3:Състояние на повърхностните води в община Долни Дъбник.....40

Таблица 4: Състояние на подземните води на територията на Община Долни Дъбник 41

Таблица 5: Количество събрани битови отпадъци на човек от населението в община Долни Дъбник за периода 2011-2013г. 43

Таблица 6:Морфологичен състав на битовите отпадъци, използван за оценка в регион Плевен 43

Таблица7: Брой общински сгради в Община Долни Дъбник.....49

Списък с фигури:

Фигура 1: Демографско разпределение в Община Долни Дъбник 24

Фигура 2: Полово - възрастова структура на Община Долни Дъбник.....26

Фигура 3: Нетни приходи от продажби за нефинансовите предприятия на община Долни Дъбник за 2010 - 2012 година.....27

Фигура 4: Количество ел. енергия в КВТЧ., произведена от ВЕИ, Източник: Община Долни Дъбник 33

Фигура 5: Дял на ВЕИ в брутното потребление, Източник: Община Долни Дъбник.....34

Фигура 6 : Емисии на вредни вещества в атмосферата за област Плевен за периода 2001-2011г. 37

Фигура 7: Използвана електроенергия за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г......50

Фигура 8: Използвано количество газ за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г......50

Фигура 9: Използвано количество твърдо гориво за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г......51

Фигура 10: Използвано количество дървесина за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г......52

Фигура 11: Използвано количество въглища за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г. 53

Фигура 12: Схема на плана за енергийна ефективност на община Долни Дъбник 2014 – 2020 г......70

Списък на съкращенията

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
гр.	Град
ДГС	Държавно горско стопанство
дка	декар
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ЕС	Европейски съюз
ЕСКО	Компания за енергийни услуги
ЕСМ	Мерки за енергийни спестявания
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
кв.км	Квадратни километри
КВт	Киловат
КВтч	Киловатчас
КЕП	Крайно енергийно потребление
м.	метри
МВтч	Мегаватчас
МСП	Малки и средни предприятия
НМ	Населени места
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Общинска администрация
ПС	(Електрическа) Подстанция
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗП	Разгъната застроена площ
Ср.надм.в.	Средна надморска височина
т.н.е./г.	Тонове нефтен еквивалент на година
ха	хектар
хил. н. м3	Хиляди натурални кубически метри
MWh	MegaWatthour/ мегаватчас
kWh	KiloWatthour/ киловатчас
MW	MegaWatt/ мегават
MVA	Megavat Ampera / мегават ампера
kW	KiloWatt/ киловат

Въведение

Във връзка с увеличаващото се енергийно потребление и нарастващото търсене на енергия в световен мащаб и в частност енергийното потребление на Европейския Съюз (ЕС), през последните години все по-често се говори за енергийна ефективност, стратегии и програми за енергийна ефективност, енергийно-ефективни технологии, системи и процеси, които да обезпечат енергийните зависимости на хората.

През последното десетилетие нарасна загрижеността за ефекта от парниковите газове, които влияят пряко върху изменението на климата и отговорността на местните власти. Ето защо енергийното планиране и осигуряване на енергийна независимост се превърна в основен компонент на политиката за устойчиво развитие на всяка държава персонално.

В същото време България пое ангажимент пред Европейската общност да изработи и реализира национална енергийна стратегия до 2020 г., която да отразява политическата визия на европейското развитие на България, съобразена с актуалната европейска рамка на енергийната политика и световните тенденции в развитието на енергийните технологии.

Отправната точка на европейската енергийна политика е в няколко приоритетни направления:

1. Овладяване на негативните промени в климата;
2. Намаляване енергоемкостта на икономиката и увеличаване на енергийната ефективност, включително към енергийно независими сгради;
3. Ограничаване на външната зависимост на Европейския съюз (ЕС) от вносни енергийни ресурси, и
4. Насърчаване на икономическия растеж и заетостта, като по този начин да се обезпечи сигурна и достъпна енергия за потребителите.

Тези приоритети са непостижими без наличието на развит вътрешен енергиен пазар. Устойчивото енергийно развитие е изведено като център на енергийната политика и постигането му е обвързано с дългосрочни количествени цели до 2020 г.:

- 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо 1990 г.;
- 20% дял на ВЕИ в общия енергиен микс;
- 10% на енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- Подобряване на енергийната ефективност с 20 %.

Националната енергийна стратегия 2020 г. е насочена към преодоляване на основните предизвикателства пред българската енергетика към настоящия момент, а именно:

1. ***Високата енергийна интензивност на БВП*** – Въпреки тенденцията на растеж, енергийната интензивност на националния БВП е с 89% по-висока от средната за ЕС (при отчитане на паритета на покупателната способност);

   Високата енергийна зависимост – България осигурява 70% от брутното си потребление чрез внос – природен газ, суров нефт, ядрено гориво. Традиционно вносът е от Русия;
2. ***Необходимостта от екологосъобразно развитие*** – България е изправена пред предизвикателствата от промените в климата, повлияни от нарастването на обема на емисиите от парникови газове. Промените в климатично изражение, биха довели и до драстични изражения в икономически аспект.

Ето защо е изключително важно и необходимо да се изготвят анализи и планове за енергийна ефективност, чрез които да се оптимизират енергийните структури, чрез описване на мерки и начини за справяне с тези глобални проблеми, което от своя страна ще доведе до:

- ***икономия на енергия*** – определя се къде, какъв вид и какви количества енергия се изразходват неефективно и как да се насочат усилията, така, че да се оптимизира изразходването на огромно количество енергия;
- ***специфично електропотребление*** – установява се фактическото състояние на енергийното потребление и се определя специфичното електропотребление за единица продукция;
- ***нормиране на енергийните разходи*** – дава се възможност да се усъвършенстват енергийните загуби и тяхното намаляване да се използва като икономически стимул;

- ***ефективно изразходване*** – определя се каква част от енергията се изразходва в основното производство и каква част в допълнителни и спомагателни дейности, като по този начин се разкриват местата с голям разход или преразход на енергия;
- ***загуба на енергия*** – установяват се загубите на енергия при нейното пренасяне, преобразуване и използване. Оценяват се получените загуби и се разкриват местата и причините за евентуалното им отклонение от нормалните (икономически целесъобразните) стойности;
- ***интензитет на натовареност*** – оценява се доколко са натоварени преносните и преобразуващите енергийни съоръжения;
- ***развитие на иновациите в енергетиката*** – разкриват се възможностите за замяна на един вид енергия или енергоносител с друг, икономически и/или екологично по-изгоден;
- ***икономически ефект*** - дават възможност да се определи икономическият ефект от прилагането на технически мероприятия за икономия на енергия или други подобрения на технологичните процеси;

В тази връзка подготовката, създаването и реализирането на план за устойчиво енергийно развитие е важна и основна стъпка в утвърждаването на ефективната енергийна политика на Община Долни Дъбник. Енергийната политика е съставена от много взаимно-обвързани системи и насоки за интелигентни и устойчиви решения в областта на опазването на околната среда, икономическото развитие и иновациите, а и не на последно място, социалната политика. Планът залага на реализирането на икономически дейности и перспективи за увеличаване капацитета на местната икономика, а заедно с това и нуждата от нови работни места.

В този контекст, енергийната политика на Община Долни Дъбник се стреми да изпълнява обещанието за по-добро и умерено бъдеще в целите изброени в Протокола от Киото и Лисабонската Стратегия за създаване на „конкурентоспособна, динамична, иновативна, с фокус към знанието и науката, икономическа област".

За да се създаде и реализира план за устойчиво енергийно развитие на Община Долни Дъбник е необходимо да се премине през няколко етапа:

1. Анализ на текущото състояние на енергийно развитие на общината;
2. Определяне на бъдещето състояние на енергийна обезпеченост в общината;
3. Определяне на индикатори за постигане на това състояние;
4. Последващо измерване на резултатите;
5. Изготвяне на нов анализ с постигнатите резултати и необходими препоръки за корекция на изпълнението (ако е необходимо);

Чрез предоставените отчети от общината за консумирана енергия и направения анализ на текущото състояние на енергийното развитие от съществуващите данни за предходни години се установи, че може да бъде изготвена програма за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници на Община Долни Дъбник (2014 – 2020г.). Процесът следва логиката описана по горе, като са взети в предвид всички природни и човешки ресурси, както и възможността общината да постигне конкретни цели.

За да е енергийно ефективна, Община Долни Дъбник трябва да намали енергийната интензивност на БВП от глава на населението в общината, чрез намаляване енергийната интензивност във всички икономически сектори - крайни потребители на горива и енергия: индустрия, транспорт, услуги, бит и селско стопанство.

Реализирането на програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- Намаляване вредните газови емисии и емисиите на парникови газове, отделяни в атмосферата, водещо до подобряване параметрите на околната среда;
- Намаляване на отрицателния ефект от повишаване на цените на енергиите и горивата върху крайните потребители и подобряване комфорта на живот на домакинствата;
- Рационално използване и забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- Създаване на условия за добиване на енергия от ВЕИ.

I. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

За да изпълни поетите задължения към Европейската общност и според изискванията на Закона за енергийна ефективност всяка община е необходимо да изготви планове и програми за енергийна ефективност. При липса на такива планове и програми общините се лишават от средства от централния бюджет и търпят парични санкции съгласно административните разпоредби.

При изпълнение на гореизложеното и във връзка със задължителната паспортизация на сградния фонд в България и Наредба 16/2008 г., новите промени в Закона за енергийна ефективност, чл.16, е необходимо всеки държавен и общински обект да вземе необходимите енергийни мерки - енергиен одит и последващи от него мерки, като за обектите с над 1000 м2 разгъната застроена площ (РЗП) законовите условия са задължителни.

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за регионално развитие посредством превръщането на градовете и регионите в по-атрактивни места за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални предимства и трансфера на иновации в областта на околната среда.

При положение, че на градовете и урбанизираните райони се падат 70% от цялото потребление на енергия в Европа, местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията. Реализирането на местни стратегии, планове и проекти за устойчиво управление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи за местните общности. Чрез намаляване потреблението на енергия, общините намаляват разходите си за енергия, като спестените средства могат да бъдат инвестирани в други дейности, също така подобряват качеството на въздуха, стимулират местното развитие чрез използване на местни ресурси, а самите общини могат да бъдат признати за градове новатори.

II. НОРМАТИВНА РАМКА

Петите ангажименти на България за намаляване на отделяните емисии парникови газове и енергийно спестяване се базират на редица национални, регионални и местни законодателни документи, които следва да бъдат съблюдавани от оторизираните държавни институции.

Действащите регулаторни изисквания за изпълнение на пакета от мерки за енергия и климат се обединяват със следните основни документи[1]:

- Директива 2009/28/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 23 април 2009г.
- Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и Съвета – от 13 юли 2009г.
- Енергийна стратегия на Република България до 2020г.;
- Трети национален план за действие по енергийна ефективност 2013-2020г.;
- Отчет за изпълнението на Втори национален план за действие по енергийна ефективност;
- Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност до 2015г.;
- Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на ВЕИ 2005-2015г.;
- Закон за енергийната ефективност;
- Наредба № 16-1594 от 13.11.2013 г. за условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, издаване на сертификати за енергийни характеристики и категориите сертификати;
- Наредба №РД-16-1058 от 10 декември 2009г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;
- Наредба №РД-16-932 от 23 октомври 2009 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на водогрейните котли и на климатичните инсталации по чл. 27, ал. 1 и чл. 28, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност и за създаване, поддържане и ползване на базата данни за тях;

[1] ***Източник: Агенция за устойчиво енергийно развитие - http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9359&Itemid=120&lang=bg***

- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания;
- Удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Заявление за издаване на удостоверение за енергийни спестявания съгласно Заповед №14-44/18.02.2010г.;
- Наредба №РД-16-347 от 2 април 2009г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- Наредба №РД-16-301 от 20 март 2009г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация;
- Наредба №РД-16-346 от 2 април 2009г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи;
- Наредба№5 от 28 декември 2006г. за техническите паспорти на строежите;
- Наредба №рд-16-348 от 2 април 2009г. за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране.
- Извадка от *Поименния списък на задължените лица по чл. 10, ал. 1, т. 2 от* Закона за енергийна ефективност и стойностите на определените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

1. Енергийна стратегия на Република България

Националната приоритетна цел за бърз и устойчив икономически растеж е пряко свързан с подобряването на текущия енергиен сектор. В тази насока, енергийният сектор е задължен да отговаря на ключови изисквания като:

- Обезпеченост на енергоснабдяването;
- Високо ниво на конкурентоспособност;
- Изпълнение на изискванията за опазване на околната среда.

Като цяло приоритетите заложени в политиката на енергийния сектор са в подкрепа на Националния план за икономическо развитие на Република България и са в съответствие с Енергийната стратегия на страната.

Енергийната стратегия на Република България има следните главни цели:

- насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност при крайните потребители;
- подкрепа, включително чрез държавни гаранции, на проекти за управление на потреблението, които имат значителен социален ефект;
- насърчаване развитието на по-икономични от електрическата енергия възможности за отопление и подобряване на достъпа на населението до тях;
- пренасочване на електрическата енергия към по-високотехнологични нужди на икономиката и намаляване на цената й чрез отлагане на скъпи инвестиции (изграждането на ефективни системи за газификация или топлофикация, изисква по-малко средства, отколкото изграждането на електрическа мощност за задоволяване на същото потребление);
- премахване на изкривяванията при цените на различните видове горива и енергии за отопление, така че да се създадат действащи стимули за енергоспестяване от населението;
- подобряване на ефективността в процесите на преобразуване на енергия;
- насърчаване на комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия;
- намаляване на енергийните загуби.

2. Закон за енергетиката

Законът за енергетиката също следва насоките на Енергийната стратегия на Република България и е разработен въз основа на него. Този закон заимства примери от други страни чрез сравнителен анализ на нормативната уредба на страните от Европейския съюз, на Договора към Европейската енергийна харта и други правни източници. Преди всичко законът съчетава особените изисквания на националното законодателство. Той изцяло отговаря на изискванията на Директивите на Европейския съюз, които определят общите правила на вътрешния пазар на електрическа енергия и природен газ.

3. Закон за енергийната ефективност

Законът за енергийната ефективност цели да поясни и да даде по-изчерпателно определение на енергийната ефективност като национален приоритет на държавната политика в тази област. Нужни са по-ясни дефиниции на ангажиментите и каква е подкрепата на държавата за развитието на енергийната ефективност. Това включва и създаването на институционални, нормативни и финансови условия за реализиране на националната политика като предпоставка за успешното интегриране с Европейския съюз.

4. Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е да се определят съществените изисквания към сградния фонд. Важно е в една сграда да се въведат мерки за икономия на консумацията на топлинната енергия и да се увеличи топлосъхранението на обектите. Въвежда се правило за лицето упражняващо строителен надзор на обектите, за да носи отговорност за оценката за енергийна ефективност на обектите.

5. Подзаконови нормативни актове

След приемането на самостоятелен Закон за енергийната ефективност и приетите изменения (както и приетите промени в Закона за устройство на територията) бяха създадени и подзаконови нормативни актове. Тяхната цел е да доразработят основните разпоредби, касаещи енергийната ефективност, залегнали във вече упоменатите закони

10.1. Наредба за енергийните характеристики на обектите

Наредбата регламентира условията и редът за определяне на показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на обектите (сгради и промишлени системи), единната методология за формиране на показатели за разход на енергия и енергийни характеристики на обекти, техническите правила и методи за сравняване на енергийните характеристики на обекти и нормите за годишно потребление на енергия в сгради.

Наредбата е задължителна част от цялостния законодателен пакет, регламентиращ енергийните обследвания и сертификацията на сгради:

- Наредба за сертифициране на сгради за енергийна ефективност;
- Наредба за обследване за енергийна ефективност;
- Наредба за обстоятелствата и реда за вписване на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, и получаване на информация;
- Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;
- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти – съгласно чл.7, ал.1 от Закона за техническите изисквания към продуктите;

10.2. Нови наредби[2] към Закона за енергийната ефективност

Наред с действащите наредби за регулиране на енергийното потребление са приети и нови наредби свързани с изпълнението на Закона за енергийната ефективност и предприемане на последващи действия:

[2] ***Източник: Агенция за устойчиво енергийно развитие - http://www.seea.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=9359&Itemid=120&lang=bg***

- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания, приета с Постановление на Министерски съвет №79 от 1 април 2009г. (Обн. ДВ, бр.27 от 10 април 2009г.) за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи. (Изм., бр. 88 от 8.11.2011 г., в сила от 8.11.2011 г.)
- Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009г. на МИЕТ за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009г.) за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване на енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009г.).

В Агенцията по енергийна ефективност се създава и поддържа Национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в България.

10.3. Строителство

Наредбите в областта на строителството на сгради и съоръжения и свързани с енергийната ефективност могат да бъдат разделени както следва:

- Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр.3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 2005г., бр. Наредба № 7 от 22 декември 2003г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните

видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр. 3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 201 от 22 рил 2008г.). Методически указания на МРРБ, за изчисляване на годишния разход на енергия в сгради. Изготвени в съответствие с Наредба № 7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради от 15.12.2004г.

- Наредба № 2 от 6 октомври 2008 г. на МРРБ за проектиране, изпълнение, контрол и приемане на хидроизолации и изолационни системи на сгради и съоръжения. (Обн. ДВ, бр. 89 от 14 октомври 2008г., попр ДВ, бр. 95 от 4 ноември 2008г.)
- Наредба № 15 от 28 юли 2005г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. (обн., ДВ, бр. 68 от 19.08.2005 г., попр., бр. 78 от 30.09.2005 г., изм., бр. 20 от 7.03.2006 г.)
- Наредба № 1 от 27 май 2010 г. за проектиране, изграждане и поддържане на електрически уредби за ниско напрежение в сгради.
- Методики по прилагането на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (публ., БСА, бр. 7 от 2006г.)
- Методика за изчисляване на отоплителен товар на сгради.
- Методика за изчисляване на сух охладителен товар на сгради.
- Методика за изчисляване на влажностен товар.
- Методика за изчисляване на отделяните опасни вещества.

Четирите методики са разработени на основание съответно на чл. 198, 201, 204 и 205 от Наредба № 15 от 2005г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. Отпечатани са в Бюлетин[3] Строителство и архитектура (БСА), издание на МРРБ, София: ИТУС’98, бр. 7/2006, 91 с., (Обн. ДВ, бр. 6 от 23 януари

[3] ***Източник: Общински информационни центрове по енергийна ефективност - http://www.eneffect.bg/ee-infocenters/legislation.htm***

2009г.) в сила от 01.05.2009 г. Уреждат управлението на общите части на сгради в режим на етажна собственост, както и правата и задълженията на собствениците и обитателите.

10.4. Енергиен паспорт на сграда

Енергийният паспорт на сграда се съставя с цел оценяване и установяване на съответствието на енергийните характеристики на сградите с нормативните изисквания за енергийна ефективност и на актуалното състояние на енергопотреблението на сградите по време на техния икономически обоснован експлоатационен срок.

Сертификат за енергийна ефективност на сграда се издава от лицата по чл. 19в, ал.1 след реализиране на енергоспестяващи мерки (ЕСМ) за подобряване на енергийните характеристики на сградите и след постигане на определените нива на разход на енергия от скалата на класовете на енергопотребление при спазване на изискванията на наредбата по чл. 15, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

Енергийният паспорт на нова сграда се съставя преди въвеждането й в експлоатация, както и по време на нейната експлоатация след извършване на строително-монтажни работи съгласно чл.2, ал.1, т.3.

По задание на възложителя енергийният паспорт може да се съставя в част „Енергийна ефективност” на инвестиционния проект, въз основа на който се издава разрешение за строеж, при продажба и отдаване на сградите под наем, както и след изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Енергийният паспорт на нова сграда се съставя от лицето, упражняващо строителен надзор, или от техническия ръководител - за строежите от пета категория, преди въвеждане на строежа в експлоатация и съдържа енергийната характеристика, съответстваща на нормативните и проектните изисквания на завършената сграда и потвърдена от необходимите изпитвания и проверки, свързани с изискванията на чл. 169, ал.1, т. 6 от ЗУТ.

Енергийният паспорт на инвестиционния проект се съставя и подписва от главния проектант на сградата или от проектанта по част „Енергийна ефективност”.

Енергийният паспорт на съществуваща сграда се съставя от физически или юридически лица, които отговарят на изискванията по чл. 16, ал. 4 и 5 изисквания за енергийна

ефективност и на актуалното състояние на енергопотреблението на сградите по време на техния икономически обоснован експлоатационен срок.

Енергийните паспорти се съставят по отделен договор или като етап от договора между възложителя на сградата и лицето, вписано в регистъра на лицата, извършващи обследване и сертифициране на сгради за енергийна ефективност, по реда на наредбата по чл. 16, ал. 13 ЗЕЕ.

Класифицирането на сградите в зависимост от съответния клас на енергопотребление - от клас А (високоефективен) до клас G (нискоефективен), се извършва в съответствие със скалата на класовете на енергопотребление съгласно наредбата по чл. 15, ал. 2 от ЗЕЕ.

Скалата от енергийните паспорти за инвестиционни проекти, за нови сгради (преди въвеждането им в експлоатация) или за съществуващи сгради съдържа две колони, като в първата колона (за актуално състояние) се нанася изчислената потребна или първична енергия на сградата при спазване на изискванията на Наредба № 7 от 2004 г. за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради (ДВ, бр. 5 от 2005 г.) или стойността (измерена и изчислена) на енергопотреблението след извършване на съответното обследване, а във втората колона се нанася прогнозната стойност на енергопотреблението от икономически най-ефективната комбинация от ECM.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК

1. Обща характеристика на общината

1.1. Географско положение

Като административно-териториална единица общината съществува от 1979 г. и има площ от 310 кв. км. Тя включва общинския център гр. Долни Дъбник и шест кметства – Садовец, Горни Дъбник, Крушовица, Градина, Петърница и Бъркач.

Община Долни Дъбник е разположена в централната част на Дунавската хълмиста равнина и има важно кръстопътно и транспортно-географско положение. През територията на общината минават главни шосейни и железопътни линии, осъществяващи транспортните връзки между Дунавската и Черноморската част на България със столицата гр. София и

Южна България – първокласен път София – Русе – Варна; второкласен път Видин-Плевен-Русе/Варна; железопътна линия София – Русе – Варна.

Общината влиза в състава на Област Плевен и има граници с общините Червен бряг, Искър, Долна Митрополия и Плевен. Общинският център гр. Долни Дъбник се намира на 15 км. западно от гр. Плевен.

Землището на общината се прекосява от магистрален газопровод от Русия за нашата страна.

1.2. Релеф

Районът на Община Долни Дъбник попада в южния край на централната част на Дунавската хълмиста равнина на границата с Предбалкана (с. Садовец е гранична точка). Надморската височина варира от 70 м (терасата на р. Вит при с. Градина) до 306 м (Бъркашките височини). Площта е прорязана от много дерета, реки и оврази, по-характерни за южния край на територията на общината. Северната част е с по-равнинен релеф, с обширни междуречни масиви, изградени от льосови отложения, делувиални и старокватернерни глини.

1.3. Води

Повърхностните (надземни) води на територията на общината са представени от р. Вит и по-малките реки Садовска, Беглежка, Петърнишка и Дъбнишка бари. Тук се намира и най-големият язовир в Плевенска област - край с. Горни Дъбник, с проектен завирен обем до 135 млн. куб. м. и на площ от около 11 800 дка. Съществуват и няколко малки язовира с местно значение и немалко безименни дерета, поемащи част от оттока при обилни валежи.

Подземните води на територията на общината са достъпни и водоснабдяването на всички селища е изключително от тях. Изградени са дренажи и шахтови кладенци за кватернерните води. Тук се намира и най-големият карстов извор в региона - “Езерото”, при с. Крушовица с дебит 78-118 л/с, от който се подава вода за гр. Плевен.

Хидрогеоложките условия на територията на общината са сравнително благоприятни. Подземните и повърхностните води са достъпни за водоснабдяване и напояване, но режимът им се влияе съществено от климата и валежите, които са основен фактор на подхранване.

1.4. Климат

Община Долни Дъбник се намира в Средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина. Релефът на микрорайона има изразен хълмист характер, редуван с ниски места. Влияние върху климата оказва и относителната близост до Стара планина и съответно по-честата поява на фьон. Континенталният характер на климата е добре изразен.

1.5. Полезни изкопаеми

На територията на общината има открити нерудни полезни изкопаеми и те са:

- ***Нефт и кондензат*** **–** в района на гр. Долни Дъбник и с. Горни Дъбник - открити през 1962 г. нефтените находища непрекъснато се експлоатират.
- ***Природен газ*** **–** в същият район с добри запаси.
- ***Кариера за трошен камък и настилка*** до с. Бъркач със запаси от варовици, възлизащи на 2 106 хил. куб. м. в категория С1 и 743 хил. куб. м. от категория В.
- ***Термални води*** са открити в гр. Долни Дъбник с температура над 50^{0} С, на дълбочина над 1000 м. и се използват като източник на геотермална енергия.
- ***Минерални води*** - в района на гр. Долни Дъбник на дълбочина 200-300 м. е открита минерална вода с температура 22° С и дебит 6 л/сек. По състав се доближава до Горнобанската.

1.6. Почви

Преобладаващите типове почви на територията на общината са черноземно-типични, черноземно-карбонатни, черноземни-излужени и алувиално-ливадни. По-голямата част от земите в общината са обработваеми.

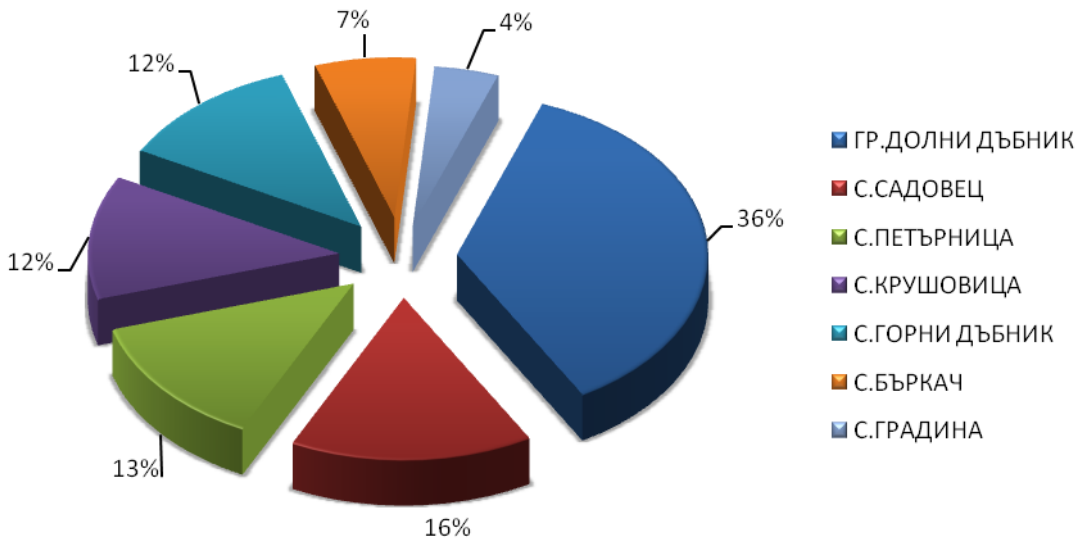
Географското положение и природните условия са сложили своя отпечатък върху спецификата на общинската икономика. Основен структуроопределящ отрасъл в Община Долни Дъбник е селското стопанство. То е специализирано в отглеждането на зърнено - хлебни и зърнено - фуражни култури, трайни насаждения - лозя и овощни насаждения, зеленчуци, дини и пъпеши.

2. Демографска характеристика на общината

От представените данни за преброяване на населението, проведено през 2011 г. на територията на Община Долни Дъбник живеят 11 670 души, от които 5 715 души са мъже и 5 955 души са жени. Както се забелязва има известно предимство на жените над мъжете – 240 души. Тенденциите за намаляване на населението в национален мащаб са явно изразени и Община Долни Дъбник. За период от 6 г. (2005 г. – 2011 г.), населението в общината е намаляло с 3 751 души или средно на година с 625 души.

Негативните демографски тенденции са повлияни в резултат на ниската раждаемост, отрицателния естествен прираст, миграционни и емиграционни процеси.

Фигура 1: Демографско разпределение в Община Долни Дъбник[4]

[4]***Източник: Национален Статистически Институт, Преброяване 2011 г. - http://censusresults.nsi.bg/Census/Reports/2/2/R1.aspx?OBS=PVN11***

Видимо от Фигура 2: Демографско разпределение в Община Долни Дъбник най – висок е дела на жителите в гр. Долни Дъбник – 4 217 души или те заемат 36% от общия дял в общината. Второ по най-многобройно население в общината е с. Садовец с 1819 души или 16% дял от общото за цялата община. По-малобройни са селата Петърница, Крушовица и Горни Дъбник, съответно с 1533 души и дял от 13%, 1451 души и дял от 12%, и 1402 души и 12% от общия дял. С най-незначителен принос към общото население са селата Бъркач с 762 души и 7% от общия дял и с. Градина с 486 души и 4%.

Таблица 1: Населени места в Община Долни Дъбник[5]

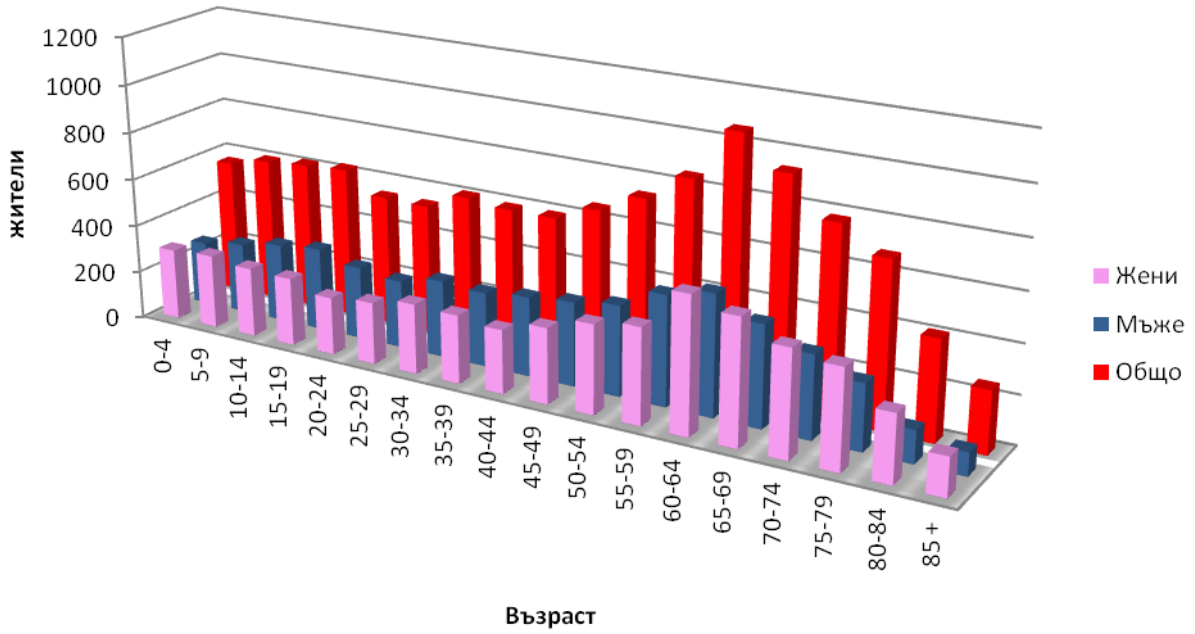
Наименование	население	процент
ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК	11670	100%
гр. Долни Дъбник	4217	36%
с. Садовец	1819	16%
с. Петърница	1533	13%
с. Крушовица	1451	12%
с . Горни Дъбник	1402	12%
с. Бъркач	762	7%
с. Градина	486	4%

Към негативните демографски тенденции трябва да подчертаем липсата на социална политика на държавата, липса на субсидиране на малките общини (каквато е и Община Долни Дъбник) с цел преустановяване на миграционните процеси чрез конкурентноспособна икономика в общината и намаляване високия процент на безработни, липсата на висококвалифицирана работна ръка, увеличаващо се неграмотно население, високата смъртност, ниското ниво на здравеопазване и разрушената инфраструктура.

Предвид всички описани по-горе причини за демографския срив в общината, не е изненада, че половата структурата е силно нарушена. Видимо от графиката Фигура 3 „Полово-възрастова структура на Община Долни Дъбник", делът на лицата в над трудоспособна възраст е завишен, което показва застаряване на населението и влошени демографски показатели по отношение на възпроизводството на населението. Това от своя страна води до негативни тенденции, както в социален така и в икономически аспект.

[5] ***Източник:Национален Статистически Институт, Преброяване 2011 г.***

Фигура 2: Полово - възрастова структура на Община Долни Дъбник

Увеличаването на населението в нетрудоспособна възраст натоварва икономически активната част от населението и това създава трайни проблеми с бюджета. Застаряването още води и до основния проблем – трудоспособна работна ръка, която да генерира добавена стойност в общината и същевременно с това да подобри социалното и материалното си благосъстояние.

3. Икономика и бизнес [6]

Приходите от дейността на предприятията в общината за 2012 година се равнява на 121 111 хиляди лева, което представлява покачване на показателя с 36% спрямо 2010 година. Въпреки това, приходите от продажби все още не могат да настигнат стойностите от периода преди кризата (за 2006 година тази стойност е 123418 хил. лв.).

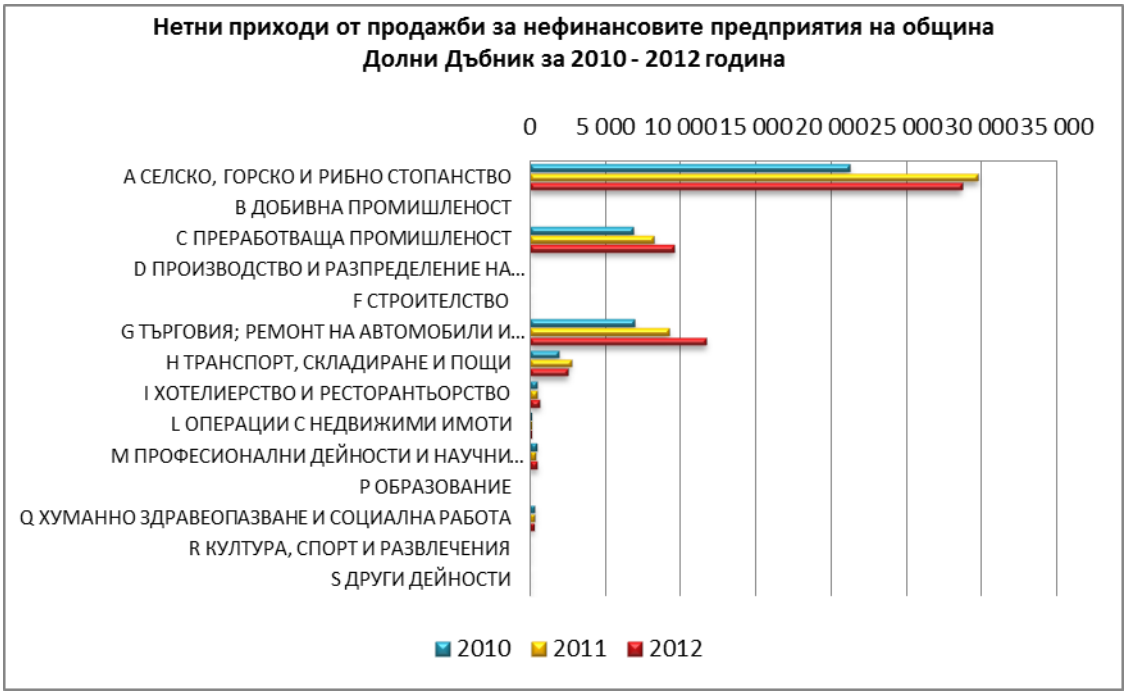
Подобна е ситуацията с нетните приходи, като разликата между приходите и нетните приходи от продажби постепенно нараства през годините. Въпреки нарастването, нетните

[6] Източник; Общински план за развитие на община Долни Дъбник 2014-2020

приходи от продажби формират едва 2,6% от тези на област Плевен.

Разпределението на нетните приходи по дейности, показват, че в община Долни Дъбник приходите от селското стопанство са силно преобладаващи над останалите като надвишават повече от двойно приходите от търговия и от преработваща промишленост. Това потвърждава важното значение на земеделието в икономиката на общината.

Фигура 3: Нетни приходи от продажби за нефинансовите предприятия на община Долни Дъбник за 2010 - 2012 година

През периода 2010-2012 година се покачват стойностите и на трите дейности, като темповете на растеж на преработващата промишленост и търговията са по-бързи в сравнение с напредъка на земеделието. Тези процеси са повлияни в голяма степен от световната икономическата криза, като тенденциите на слабо нарастване индикират за движение на икономиката и макар и колеблив растеж. Този подем трябва да се насърчи като се насочат инвестиции в ключови за общината сектори, които имат потенциал за развитие и реална възможност да доведат до устойчив растеж.

Към 2010 година в общината функционират общо 230 предприятия, като техният брой се покачва едва със 7 **броя** до 2012.

Най-много регистрирани предприятия има в сферата на търговията и **услугите** (88), следвано от селското стопанство (67) и хотелиерство и ресторантьорство (21).

За периода 2010-2012 година броят на фирмите в сферата на търговията и преработващата промишленост намаляват, докато тези в селското стопанство нарастват.

Силно преобладаващ е броят на микропредприята (с до 9 заети). Предимството на този тип предприятия е по-голямата им гъвкавост и възможност за адаптация към нуждите на пазара. От друга страна, по-големите предприятия са по-устойчиви и стабилни, особено във времена на криза. За Северозападния район от ниво 2 микропредприятията се отличават с рентабилност на продажбите от 7,4%, а на малките и средни фирми – съответно 6,5 и 4,8 %. На национално ниво тенденцията е точно противоположна: микропредприятията има 3 пъти по-малка рентабилност на продажбите[7]. В общината са регистрирани общо 21 предприятия с 10 до 49 **заети лица,** предприятията с над 50 души са общо 3, като едно от тях стартира работа през 2012 година

Най-голям дял от нетните приходи генерират предприятията с над 50 заети лица, следвани от малките предприятия. За периода 2010-2012 година нарастват нетните приходи на всички предприятия, като най-значим темп на нарастване бележат малките предприятия. Най-много са заетите в предприятията с над 50 заети лица: 703 за 2013, най-малко са заети в микропредприятията.

Предприятията с над 50 служители в общината са направили най-значими инвестиции в дълготрайни материални активи: двойно повече от тези, направени от микро и малките фирми в общината.

Печалба в общината имат 76% от предприятията. Тези, които регистрират загуби, намаляват от 17% през 2010 до 11,8% през 2012 година.

Инвестициите в дълготрайни трайни активи за 2012 г. в общината са общо 63013 хил. лв.

Най-много инвестиции в дълготрайни материални активи са насочени в селското стопанство.

[7] *НСИ, „Районите, областите и общините в република България 2011“*

В голяма степен те са свързани със средства, получавани от европейските фондове. Този показател има важно значение за развитието на отраслите, за тяхната конкурентоспособност, за добавената стойност на продукцията. Инвестициите в дълготрайните материални активи са положителен импулс за икономиката, тъй като водят до модернизиране на производствените мощности и имат дългосрочни ефекти.

67% от заетите в общината са ангажирани в частния сектор.

Най-много са заетите в сферата на образованието, която попада изцяло в обществения сектор. В частния сектор по-голямата част от заетите работят в селското стопанство (91,5%), търговията и преработващата промишленост (изцяло в частната сфера). Проблем в национален мащаб е сивата икономика, което пречи на статистиката да обхване пълно и изцяло тенденциите и състоянието на секторите.

Състоянието на икономиката оказва силно влияние върху качеството на живот на местното население. Пряко влияние върху доходите на населението оказва тяхното заплащане.

Средногодишната заплата на работниците в общината за 2011 година е 6453 лева, като по-голяма е тя в частния сектор. Тази стойност е по-висока от средната за областта за същата година (6308 лв.), но е по-ниско от средното за района и с 23% по-ниска от средната за страната. През 2012 година тази стойност за общината нараства на 6837 лева.

Разпределена по сектори, средногодишната заплата е най-висока в Производството и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива, Образование и Селско, горско и рибно стопанство.

Икономиката на община Долни Дъбник претърпява сериозни промени след 1989 година, като тежката промишленост в лицето на машиностроенето и каучуковата промишленост в общината е изцяло ликвидирана. Икономиката се възстановява в посока използване на местни ресурси към развитие предимно на хранително-вкусова промишленост. Възможностите за развитие на общината са пряко свързани с близостта на общината до град Плевен и благоприятното ѝ транспортно географско положение. Внедряване на нови технологии и иновации, както и модернизация на производството би могло да доведе до повишаване на добавената стойност на продукцията и намиране на нови пазари.

Привличането на инвестиции, реализирането на публично-частни партньорства, както и активността по изпълнение на проекти, финансирани от фондовете на ЕС, представляват добра възможност за вливане на средства в икономиката на общината и генериране на растеж.

Вливането на свежи ресурси в икономиката на общината ще освободи средства за инвестиции в енергийната ефективност, както в частния, така и в публичния сектор.

4. Инфраструктура [8]

Пътна инфраструктура

Община Долни Дъбник се намира в непосредствена близост до областния център гр. Плевен. Републиканската пътна мрежа на общината е с дължина 61.335 км.

През територията на общината преминава главен път Е83, който е част от европейската пътна мрежа е основната пътна артерия на общината. Той осигурява връзката на Общината с Областния център и със столицата на Република България – гр. София. Дължината на участъка от път Е83(I-3) на територията на община Д. Дъбник е 17,732км – от км 100^{+190} до 117^{+922}. Последния ремонт на участъка е правен през 2003 – 2004год. Пътят е в добро състояние.

Второкласен път II-13 - Бяла Слатина - Кнежа – Искър – Долни Дъбник (О.п. Плевен – Луковит) осигурява връзката на Община Д. Дъбник с общините Искър, Кнежа и Бяла Слатина. Дължината на участъка на територията на общината е 10,029км – от 95^{+058} до км 105^{+087}. Стойността на последния ремонт на пътя е 5 828 180лв. с ДДС, като е направен през 2005 година. Пътят е в сравнително добро състояние, като на места са се образували пукнатини по протежението на пътя.

Третокласната пътна мрежа се състои от пътищата III-305 и III-3005. Път III-305 (О.п. Плевен – Луковит) – Крущовица – Садовец – Деманци – Торос – Гложене е с дължина 20,108км, а път III-3005 - (О.п. Плевен – Луковит) – Ясен – Търнене – Градина – Петърница – Бъркач – 13,466км. Те се нуждаят от рехабилитация, като за последно пътищата са ремонтирани

[8] Общински план за развитие 2014-2020

преди 1985 – 1988г., което заедно с липсата на средства за ремонт и инвестиции в пътна инфраструктура обяснява тяхното лошо състояние.

Общинската пътна мрежа е в **незадоволително** състояние, като в по голямата си част се нуждае от ремонт. Всички населени места са свързани с общинския център.

Ежегодно се изпълняват строително ремонтни дейности по рехабилитацията и възстановяването на най – компрометираните участъци от общинската пътна мрежа.

Уличната мрежа в общината е добре развита и в по-голямата си част е покрита с трайни настилки – трошен камък или асфалт. В миналото най-лошо е било състоянието на уличните настилки в с. Садовец, поради излива на повърхността на изворните води. След осъществяване на мероприятията по дрениране и отвеждане на изворните води и направените частични ремонти на уличната настилка, състоянието ѝ се е подобрило.

От голямо значение е и преминаващата ЖП линия – София – Плевен – Варна (главна железопътна линия №2), която е най – дългото железопътно трасе в България. Линията е двупосочно и изцяло електрифицирана. Две от населените места – гр. Долни Дъбник и с. Горни Дъбник се намират на линията и се обслужат пряко от нея. Изградени са ж.п. гари, които разполагат и с необходимите съоръжения за товаро – разтоварни дейности.

Водоснабдителна мрежа за питейно – битови водоснабдяване и мрежа за отпадни води

Водоснабдяване

Водоснабдителните и канализационните системи на територията на община Долни Дъбник се обслужват от „Водоснабдяване и канализация” ЕООД – Плевен. Всички населени места от общината са водоснабдени, като по данни на НСИ от 2011 година, 97,9% от населението е водоснабдено, а останалото използва собствени източници на водоснабдяване. Липсват населени места с режим на водоснабдяването. Водоснабдителната мрежа е добре изградена по отношение на обхват на потребителите, но в по – голямата си част тя е амортизирана и се нуждае от ремонт, тъй като е изградена през 1930 – 1940г. от етернитови тръби с малки диаметри, който не отговарят на нуждите на населението.

Процентното съотношение на отделните видове тръби според материала на изграждането им е следното: етернитови тръби -79,57%, стоманени тръби – 16,43%, полиетиленови тръби –

2,42 %, и други 1,58%. Преобладаващите етернитови тръби са ненадеждни и морално остарели, а също така са доказано канцерогенни. Те водят до чести аварии и до значително загуби на питейна вода, както и до влошаване на нейните хигиенни характеристики. За да се намалят загубите на питейна вода е наложителна реконструкцията и модернизацията на вътрешната и външната водопроводна мрежа. Старата водопроводна мрежа, честите аварии и малките диаметри на тръбите са основната причина през летния сезон в повечето населени места крайните квартали често да остават без питейна вода. През 2012 год. е сключен Договор за отпускане на финансова помощ № 15/321/01212 от 27.11.2012 г., между ДФ „Земеделие” и община Долни Дъбник и финансиран по „Програма за развитие на селските райони, за периода 2007-2013 г.”, мярка 321”Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”. Договорът е с обхват изпълнение на строително-монтажните работи на обект: „Реконструкция и подмяна на водопроводна мрежа на с. Петърница” и предвижда цялостна подмяна на съществуващата водопроводна мрежа с ПЕВП тръби.

Община Долни Дъбник има богат запас от собствени водоизточници на питейни води с добри качества и дебит, достатъчен да покрие нуждите на общината и част от нуждите на съседни общини. На територията на общината, в землището на с. Крушовица, се намира и вододайната зона на гр.Плевен. Основно водохващането се осъществява чрез шахтови кладенци, каптажни и дренажни системи. Общината се водоснабдява от общо 34 броя подземни водоизточници с общ дебит 68,6 л/сек. Питейната вода отговаря по качества на изискванията на Наредба № 9/ 16.03.2001 год.на МЗ, МРРБ и МОСВ за качествата на водата за питейно битови цели, с изключения на селата Петърница и Градина, които са с трайни отклонения по показател – нитрати.

През 2011, 2012 и 2013 год. са подменяни участъци от водопроводната мрежа на следните селища: през 2011 год. са подменени 828 м. външен водопровод с. Крушовица – 100 м. с ПЕВП тръби Ф 160/10 и 728 м с ПЕВП тръби Ф200; през 2012 год. са подменени 504 м. външен водопровод с ПЕВП тръби Ф200/10 – с. Петърница; през 2013 год. – 360 м. външен водопровод с. Горни Дъбник с ПЕВП тръби Ф 110/10.

Канализация

Канализацията на територията на община Долни Дъбник **не е добре развита**. Единствената канализационна мрежа на територията на общината е в гр. Долни Дъбник. Тя се използва за отвеждане на дъждовни води по централната улица на града и е заустена в река Дъбнишка бара. Отвеждането на отпадните води на територията в община Долни Дъбник става чрез септични ями и попивни кладенци.

Промишлените предприятия в общината са решили самостоятелно проблема с отпадъчните си води чрез изграждане на собствени пречиствателни съоръжения и заустване на пречистените води в малките рекички, преминаващи през съответните селища. По аналогичен начин са пречистени и заустени отпадъчните води на учебните заведения и административните сгради на територията на общината.

4.3. Електроснабдяване

Поддържането на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея, на територията на община Долни Дъбник, както и електроснабдяването, се осъществява от „ЧЕЗ Разпределение България" АД. За последните 4 години инвестициите за развитие на енергийната инфраструктура са на стойност 342,5хил.лв., както следва:

- 2010г. – 107,4хил.лв.
- 2011г. – 70,6хил.лв.
- 2012г. – 51,4хил.лв.
- 2013г. – 113,1хил.лв.

Всички населени места на територията на общината са електрифицирани, като липсват такива с режим на тока.

На територията на общината има 10 Фотоволтаична електрически централи и една ВЕЦ. Те произвеждат около 5-6% от общо потребяваната брутна енергия.

Фигура 4: Количество ел. енергия в КВТЧ., произведена от ВЕИ, Източник: Община Долни Дъбник

Населено място	**Производител**	**Количество ел. енергия в КВТЧ., произведена от ВЕИ**				
		2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	Общо за

						периода
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Белмондо 2				26 468	26 468
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Белмондо 3				530	530
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Унивесум			61 688	133 926	195 614
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Д. Дъбник			17 319	44 127	61 446
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Вълов			16 622	56 205	72 827
гр. Д. Дъбник	ФтЕЦ Електрон сервиз			4 682	38 649	43 331
с. Г. Дъбник	ВЕЦ Горни Дъбник	1 087 870	1 326 952	435 427	407 032	3 257 281
с. Г. Дъбник	ФтЕЦ Маракел				46 103	46 103
с. Градина	ФтЕЦ Русмарини 1			2 998	6 591	9 589
с. Градина	ФтЕЦ Русмарини 1			7 477	13 898	21 375
с. Крушовица	ФтЕЦ Белмондо 1				22 820	22 820

Фигура 5: Дял на ВЕИ в брутното потребление, Източник: Община Долни Дъбник

	2010г.	**2011г.**	**2012г.**	**2013г.**	**Общо за периода**
Пренеса ел. енергия за клиенти в Община	15 278 961	16 150 646	16 261 127	15 942 579	63 633 313

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Долни Дъбник					
Количество ел. енергия в КВТЧ., произведена от ВЕИ	1 087 870	1 326 952	546 213	796 349	3 757 384
Дял на ВЕИ в брутното потребление	7.12%	8.22%	3.36%	5.00%	5.90%

През 2006г. е напълно завършена във всички населени места реконструкцията и модернизацията на уличните осветителни тела, което води до значително намаляване на изразходваната електроенергия за улично осветление. Морално остарели осветителни тела обаче, все още се използват, а те изискват честа подмяна.

4.4. Газопреносна мрежа

Фирма „Газинженеринг“ ООД, Долни Дъбник развива газопреносната мрежа на територията на Община Долни Дъбник и има лиценз за снабдяване с природен газ.

Към края на 2013г. газоразпределителна мрежа е с дължина 31 614м. Изразходеният природен газ за 2013г. е 923,657 хм^3, както следва:

- в промишления сектор – 506,230 хм^3
- в обществено – административния и търговски сектор – 167,417 хм^3
- в битовия сектор – 250,010 хм^3

В сравнение с 2007г. когато изразходваното количество е 730 хм^3, използваното количество се е повишило с близо 27%. Това е добър показател за подобряващата се енергийна ефективност, както и с подобряване на екологичната обстановка в региона.

Планирано е до края на 2014г. да се изградят нови 2453м газопровод, което ще позволи газифицирането на още 1бр. индустриални сгради, 2 бр. обществено – административни и търговски сгради и 80бр. жилищни сгради. Броят на газифицираните домакинства към края на 2013г. е 284бр. Разширяването на газопреносната мрежа в общината трябва

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

да се стимулира, като се включват както обществени и индустриални сгради, така и жилищни такива. Развитието на газопреносната мрежа в общината е важно предимство за развитие на икономиката, както и за подобряването на екологичната обстановка в региона.

4.5. Комуникационни мрежи, далекосъобщение и пощи

В седемте селища на общината има пощенски станции. Те имат важна социална функция, като обслужват населението по отношение на :

- ✓ получаване и изпращане на вътрешни и международни писма, колети, записи и др.;
- ✓ изплащане на пенсии, обезщетения за безработица, социални помощи;
- ✓ банково дело;
- ✓ инкасиране на разписки на "Електроразпределение"АД и Далекосъобщенията;
- ✓ застрахователно дело;
- ✓ приемане на такси за нови лични документи;
- ✓ абонамент и доставка на вестници и списания по домовете и др.

Територията на общината е покрита от съществуващите мобилни оператори в страната – МТтел, Глобул и Вивател. Те осигуряват пълен спектър от техните услуги.

МТел е въвел в експлоатация тръбна подземна мрежа за оптична свързаност, чието трасе минава и през гр. Долни Дъбник.

Всички населени места на територията на община Долни Дъбник имат възможност за достъп до Интернет, благодарение на предлагания мобилен интернет от трите оператори. Също така БТК ADSL осигурява висококачествен интернет достъп. Град Долни Дъбник се обслужват от „Близу Медиа енд Броудбент" ЕАД, което предлага услугите цифрова телевизия, достъп до интернет и фиксирана телефония.

5. Екологично състояние[9]

6.1. Качество на атмосферния въздух.

Опазване чистотата на атмосферния въздух е от изключителна важност, тъй като пряко влияе върху човешкото здраве и може да има сериозни последици върху него. Основните замърсители в атмосферния въздух, вредни за човешкото здраве, дефинирани като такива от Министерство на околната среда и водите (МОСВ) са

[9] Общински план за развитие 2014-2020

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

следните: *азотен диоксид, серен диоксид, общ прах и фини прахови частици (ФПЧ10), бензен, олово, кадмий, арсен, полиароматни въглеводороди (ПАВ), толуол, стирол, амоняк, фенол* и *серовъглерод.* Взимайки предвид горепосочените замърсители и тяхното негативно влияние върху човешкото здраве, и следвайки Закона за опазване на околната среда, разработена Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) от МОСВ. Системата осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въздействащи върху нея, въз основа на която се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Фигура 6 : Емисии на вредни вещества в атмосферата за област Плевен за периода 2001-2011г.
Източник НСИ

Както е видно от фиг. 6.1., емисиите на вредни вещества в атмосферата в област Плевен значително са намалели през последните години, достигащи 62.00 т/км^2 за 2011г. Важно е да се отбележи, че тези стойности са за цялата област Плевен и в община Долни Дъбник те са много по-ниски, както е видно от таблицата по-долу. Според българското законодателство качеството на атмосферния въздух се оценява чрез пределно допустими концентрации (ПДК) на вредните вещества в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), като те не трябва да оказват нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

организма на човека и околната среда. От данните за 2007, 2008 и 2011г. ясно се вижда, че регистрираните нива на замърсители са в нормите и не превишават ПДК, като за 2011г. се отбелязва и намаляване в някои от показателите като серен и азотен оксид, метан и въглероден диоксид.

Таблица 2: Основни показатели за състоянието на въздуха в община Долни Дъбник за периода 2007-2011 г.

Източник: Община Долни Дъбник

Община	Серни оксиди	Азотни оксиди	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден оксид	Въглероден диоксид	Двуазотен оксид	Амоняк
	SO_x_1	NO_x_2	ЛОС_3	CH_4_4	CO_5	CO_2 _6	N_2O_7	NH_3_8
				2007				
Долни Дъбник	19.3	10.7	1.7	0.2	10.9	7194.2	0.8	0.0
				2008				
	9.5	8.2	2.9	0.2	8.3	6076.8	0.7	0.0
				2011				
	0.3	3.8	2.9	0.1	..	3408.6	..	0.0

На територията на община Долни Дъбник няма такива източници, или т.нар. „горещи точки“ – промишлени предприятия с висок възможен риск за замърсяване на въздуха. Най-общо, броят на пунктовете за фонов (емисионен) мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и териториалното им разположение са определени с оглед осигуряване представителност и достоверност на данните за състоянието на КАВ в съответния район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ). Съгласно Заповед № РД-1046 от 03.12.2010г. на Министъра на околната среда и водите, Община Долни Дъбник попада в Северен/Дунавкси РОУКАВ. За района, в рамките на област Плевен, нормите на КАВ (пределно допустимите концентрации) за периода 2011-2013г. са превишено единствено на територията на гр. Плевен, и то само по един показател – съдържанието на $ФПЧ_{10}$. Община Долни Дъбник не спада към зоните, в които са превишени нормите на КАВ или горните оценъчни прагове, които представляват регламентиран процент от съответната норма. По тази причина на територията на града няма разположен

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

постоянен пункт за мониторинг на показателите на КАВ. В тази връзка, от общината не се изисква и изготвянето на отделна програма по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за намаляване нивата на емисиите и достигане на установените норми, тъй като на територията на общината няма големи неподвижни източници на емисии, които да оказват значително влияние и да водят до замърсяване или влошаване на показателите за качество на атмосферния въздух.

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух са битовите отоплителни източници и транспортния сектор, които не допринасят достатъчно значително, за да бъде констатирано замърсяване и поради тази причина, общината не попада в район, за който е необходимо да се изготви общинска програма за намаляване нивата на замърсителите. Като цяло, община Долни Дъбник се характеризира с много добро качество на атмосферния въздух поради липсата на значителни замърсители в района.

6.2. Води.

6.2.1. Реки и езера на територията на общината.

Хидроложките условия на територията на общината са сравнително благоприятни. Основните водни тела на територията на община Долни Дъбник са разположени в поречието на р. Вит и според националното законодателство са от следните категории: река (обхващаща част от водосбора на р. Вит от с. Садовец до землището на с. Петърница и притока р. Дъбнишка бара от яз. Горни Дъбник до гр. Долни Дъбник) и езеро (обхващаща язовирите Горни Дъбник и Крушовица). Повърхностните води разчленяват равномерно цялата водосборна площ на общината с преобладаващо значение в южната част (Садовец, Бъркач). Язовирът в Горни Дъбник компенсира северната част, като се използва главно за напояване и промишлено водоснабдяване

Управлението на водите се осъществява на национално и басейново ниво, като съгласно Закона за водите, министъра на околната среда и водите чрез РИОСВ в границите на териториалния им обхват провежда мониторинг и контрол на отпадъчните води, поддържа база данни за извършения мониторинг и контрол за

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

състоянието на отпадъчните води и поддържа в актуално състояние списъците на обектите, които формират емисии на приоритетно опасни вещества.

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типовете водни тела. На територията на община Долни Дъбник са разположени два мониторингови пункта за контролен мониторинг, съгласно „*Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на Дунавски район*“. За периода 2011-2013г. са се изпълнявали две програми за мониторинг на повърхностните води, съответно първата е за периода 2010-2013г. и втората за периода 2013-2015г. Химичното и екологично състояние на повърхностните води в общината е представено в таблицата по долу (Табл. 6.2.) като данните са предоставени от Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район с център Плевен (БДУВДР):

Таблица 3:Състояние на повърхностните води в община Долни Дъбник

Източник: БДУВДР

Вид	Име	Екологично състояние / екологичен потенциал	Химично състояние
Река	Р. Вит	Добро екологично състояние	Добро
Езеро	Яз. Горни Дъбник	Максимален екологичен потенциал	Добро
Езеро	Яз. Крушовица	Лош екологичен потенциал	Добро

Подземните води на територията на общината са достъпни и водоснабдяването на всички селища е изключително от тях. Изградени са дренажи и шахтови кладенци за кватернерните води. Каптирани са няколко карстови извора и са изградени тръбни кладенци за горнокредните пукнатинно - карстови води. Немалка част от кватернерните води се използват за битови нужди и поливане чрез малки водоизточници в дворовете (тръбни шахтови кладенци). В Табл. 6.3. е показано състоянието на подземните води на територията на община Долни Дъбник по данни предоставени от БДУВДР.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Таблица 4: Състояние на подземните води на територията на Община Долни Дъбник

Източник: БДУВДР

Име на подземно тяло	Химично състояние	Вид зона съгласно чл. 119а ал.1 т.1 от Закона за водите / състояние
Порови води в Кватернера – р. Вит	Добро	Зона за защита на питейни води / добро
Порови води в Кватернера – между реките Искър и Вит	Добро	Зона за защита на питейни води / добро
Карстови води в Ломско – Плевенската депресия	Лошо – по нитрати	Зона за защита на питейни води/ лошо
Карстови води в Ломско – Плевенския басейн	Добро	Зона за защита на питейни води / добро
Карстови води в Ловеч-Търновския масив	Лошо – по нитрати и манган	Зона за защита на питейни води / лошо

6.2.2. Питейни води.

Мониторингът на питейните води на регионално ниво се провежда от Басейновите дирекции за управление на водите чрез Регионалните лаборатории към Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), Регионалните здравна инспекция (РЗИ) и „ВиК" дружествата, в съответствие с раздел III на Наредба №12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно - битово водоснабдяване. За района на община Долни Дъбник контролът се осъществява от РЗИ – Плевен, която извършва мониторинг на качествата на питейната вода, подавана за населението на 14 контролни пункта от водопроводната мрежа на 7 населени места, определени съгласно изискванията на Наредба № 9/2001г. на МЗ за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. За периода 01.01.2011г. - 31.12.2013г. са изследвани 225 проби вода по химични, органолептични и микробиологични показатели. Резултатите от извършения лабораторен анализ доказват, че водата от водопроводната мрежа е безопасна за пиене и няма риск за здравето на населението. Единствено в две населени места е констатирано наднормено съдържание на нитрати в питейната вода – с. Градина и с. Петърница. В тази връзка е необходимо да бъде

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

разработен план за изграждане на нови водоизточници съвместно с ВиК ЕООД, както и да бъдат заложени мерки за цялостното решаване на проблема.

6.2.3. Отпадни води.

Контрол на състоянието на водите на Община Долни Дъбник се извършва и от НИМХ – гр. Плевен на тримесечие на пунктовете р. Вит при с. Ясен и кладенец 984 при с. Крушовица. Проектната категория на р. Вит е втора. От дългогодишните наблюдения на НИМХ рядко се наблюдават отклонения от нормалните показатели. Изтичащата от язовир "Горни Дъбник" река Дъбнишка бара е с повишено съдържание на суспендирани вещества в резултат на водна ерозия. Липсата на канализационна система и локални пречиствателни станции в селищата на общината е причина за изтичане на битови и промишлени води към р. Дъбнишка бара или просмукването им в подземните води. Наличието на биогенни елементи и органични вещества в кладенец 984 край с. Крушовица се обясняват с различните източници на замърсяване. Замърсяването с биогенни елементи е следствие от отпадъчните води от животновъдните ферми и стопанства, битово - фекалните води, смивните снежно-дъждовни води от наторяваните площи. За наличието на фосфатите, чиито източник са предимно изкуствените торове, е характерно за значително по-бавното им разтваряне, като във времето се явяват с известно закъснение в подземните води. Желязото, разглеждано като биогенен елемент, в повечето случаи има естествен произход.

6.3. Отделени отпадъци.

На територията на община Долни Дъбник има организирано сметосъбиране и сметоизвозване във всички населени места. Организираното сметосъбиране и сметоизвозване обхваща 100% от живущите в общината или общ брой на обслужваното население към 15.12.2013 год. е 15 136 души. Честотата на обслужване на съдовете за твърди битови отпадъци – пластмасови контейнери 1 100 л. и пластмасови кофи 240 л. е веднъж на 10 (десет) дни. На фигурата по-долу се виждат и стойностите на събраните битови отпадъци на човек от населението за периода 2011-2013г.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Таблица 5: Количество събрани битови отпадъци на човек от населението в община Долни Дъбник за периода 2011-2013г.

Година	2011	2012	2013
Събрани битови отпадъци на човек от населението	0,2084 т/жит. год.	0,2103 т/жит. год.	0,2118 т/жит. год.

Твърдите битови отпадъци от всички населени места (гр. Долни Дъбник, с. Градина, с. Крушовица, с. Петърница, с. Горни Дъбник, с. Садовец, с. Бъркач) в общината се събират и транспортират чрез организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване и се депонират на общинското депо за неопасни отпадъци в м. „Погледец", землището на гр. Долни Дъбник, което ще бъде закрито след въвеждане в експлоатация на Регионалното депо в Плевен. За последните три години, количеството на битови отпадъци е сравнително стабилно и варира между 3 193т. за 2011г., 3 205т. за 2012г. и достига 3 206т. за 2013г. Важно е да се отбележи, че количеството на събираните отпадъци се оценява косвено, по разчетен път, на база на транспортните документи, а липсата на везна на съществуващото депо не позволява точното определяне на количеството на отпадъците, постъпващи за депониране. Именно поради тази причина, трябва да се подхожда внимателно спрямо данните за количеството битови отпадъци. В рамките на проект „Preparation of Solid Waste Management Measures in Pazardjik, Pleven and Vidin Regions" е определен и морфологичният състав на битовите отпадъци на област Плевен, които са представени в таблицата по-долу (Табл. 6.5.)

Таблица 6:Морфологичен състав на битовите отпадъци, използван за оценка в регион Плевен

Източник: Проект EuropeAid/117409/D/SV/BG

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Състав	кг/ жит.год.	%
органични	91,06	**33,52**
хартия и картон	26,98	**9,93**
пластмаси	23,22	**8,55**
стъкло	21,38	**7,87**
метали	6,95	**2,56**
текстил	9,89	**3,64**
инертни	79,62	**29,30**
други	12,59	**4,64**
Общо	**271,69**	**100,00**

Както е видно от анализа на морфологичния състав, в област Плевен повече от една трета от генерираните отпадъци са органични. Това налага извода, че трябва да се обърне по-голямо внимание на системите за домашно компостиране, което ще намали количеството на битовите отпадъци за депониране и контейнерите за смесени отпадъци няма да се запълват до максималния обем. В актуализацията на Програмата за управление на отпадъците на община Долни Дъбник също е обърнато сериозно внимание на компостирането, като се отбелязва, че централизираното компостиране води до по-добри резултати, поради по-добрия контрол на качеството и по-професионален подход, но пък при домашното компостиране не се налага събиране и транспортиране на органичните отпадъци до централна инсталация за компостиране. Във връзка с гореизложеното, общината трябва да насочи усилията си и в развитието на централизираното и в това на домашното компостиране.

На територията на Община Долни Дъбник няма съоръжения и инсталации за третиране на строителни, производствени и опасни отпадъци. Строителните отпадъци се изхвърлят от техния причинител на общинското депо за неопасни отпадъци след разрешение на Кмета и заплащане на такса.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

През 2007 год. Община Долни Дъбник сключва договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ" АД за организиране на система за разделно събиране, съхранение, сортиране и обработка на отпадъци от опаковки. През ноември 2012 год. по искане на „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ" АД договора за разделно събиране на отпадъци от опаковки с Общината е прекратен. От 14 януари 2014 год. Община Долни Дъбник има сключен Договор с ЕТ „ИМПОРТ ЕКСПОРТ 2000 – ВЕЛИЧКО ВЕЛИКОВ" гр. Плевен с предмет: „Организиране дейностите по разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло с цел ефективното управление на отпадъците на територията на Община Долни Дъбник".

6.4. Незаконни сметища - местонахождение и площи.

На територията на Община Долни Дъбник няма констатирани нерегламентирани сметища. На територията на всички населени места се наблюдават локални замърсявания, които се почистват всяка година.

6.5. Почви.

Преобладаващите типове почви на територията на общината са черноземно-типични, черноземно-карбонатни, черноземни-излужени и алувиално-ливадни. По-голямата част от земите в общината са обработваеми. За периода 2011-2013 РИОСВ-Плевен не са констатирали нарушения свързани със замърсяване на почвите над максимално допустимите концентрации (МДК) съгласно нормите, заложени в Наредба № 3 от 1 Август 2008г. за нормите за допустимото съдържание на вредни вещества в почвите с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители (пестициди). На територията на община Долни Дъбник има един пункт от I-во ниво – Широкомащабен мониторинг от Националната мрежа за почвен мониторинг към ИАОС в землището на с. Бъркач, чрез който се наблюдава дали има замърсяване на почвата над МДК с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители (пестициди). Следвайки утвърдената програма на ИАОС този пункт се наблюдава системно. След анализ на резултатите от изпитването на почвените извадки не е констатирано замърсяване на почвите.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Основният проблем по отношение на почвите е замърсяването им от сондажите на ПДНГ-АД. Типичният чернозем притежава висока абсорбционна способност към петрола и неговите деривати. По тази причина, очевидно замърсяването на почвата около сондажите петролни кладенци е по-широко, отколкото изглежда на пръв поглед. Замърсената чрез продължителна миграция от сондажите отвори към периферите, особено в благоприятни с наклона си релефни условия, почвата не е унищожена, но за нея следва да се предвижда подходящо третиране. Подобно абсорбиране и фракционирането от почвения слой съпровожда различния петрол в аварийни случаи и при транспортирането на суровия петрол по техническите нефтопроводи. Макар и не толкова чести, тези разлети петна трябва да се маркират и обезвреждат незабавно.

По почвен мониторинг II-ро ниво – „Вкисляване“ към Националната мрежа за почвен мониторинг към ИАОС, в община Долни Дъбник е определен 1 пункт за наблюдение в землището на с. Горни Дъбник. Периодичността на вземане на проби е през една, три и/или четири години в зависимост от почвеното различие, през есента. За последните три години този пункт не е бил предмет на наблюдение съгласно утвърдените програми.

На територията на общината няма големи заблатявания, като локални замочурвания се наблюдават в негативните форми на релефа на някои места, както и на отделни места в речните долини, които са с неголеми размери. По-съществени са замочурванията в петата на левия скат на р. Вит в района на бензиностанцията на с. Садовец и в ляво и дясно от шосето Крушовица – Плевен. Ерозията е по-силно изразен в силно разчлененатa от оврази и дерета южна част на територията на общината (Садовец, Бъркач, Петърница). Частично са засегнати и някои селскостопански и пустеещи земи, разположени в стръмни склонове на дерета и речни долини в дълбоки оврази. Като цяло нивото на ерозия в общината е по-ниско от средното за страната и не се наблюдават сериозни проблеми, свързани с деградацията на почвите. В допълнение, през последните години значително е намаляло използването на минерални торове и препарати за растителна защита, което е повлияло положително за естественото възстановяване на почвата и за създаване на подходящи условия за производство на екологично чиста продукция.

6.6. Шум.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съгласно Закона за защита на шума в околната среда, РИОСВ-Плевен контролира промишлени обекти, източници на шум в околната среда, с цел спазване на граничните стойности за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие. Задължение за провеждане на собствен мониторинг на шум в околната среда и представяне на резултатите от тях, имат единствено предприятията с издадени комплексни разрешителни по смисъла на Закона за опазване на околната среда. На територията на община Долни Дъбник няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи риск от наднормени нива на шум в околната среда.

По данни на РИОСВ-Плевен, за периода 2011-2013г. контролен мониторинг на нивата на шум в околната среда е извършен на един промишлен обект (Василена ООД – мелница в гр. Долни Дъбник), поради разположение в жилищна зона и във връзка с получена жалба. След проведени измервания, не са констатирани превишения на приложимите норми.

Като цяло, на територията на община Долни Дъбник не се наблюдават повишени нива на шумово замърсяване и не се очакват проблеми свързани с осигуряване на нормална акустична обстановка за населението на общината.

IV. ДАННИ ЗА КОНСУМИРАНА ЕНЕРГИЯ В ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК

За правилната и точна оценка на потреблението на енергия в общината трябва да се избере базова година, спрямо която да се определи дали има нарастване на енергийното потребление с развитието на общинските структури, дали се намаляват въглеродните емисии чрез икономии на енергия, използват ли се възобновяеми енергийни източници и прилагат ли се организационни мерки за стимулиране на процеса на икономии от енергия.

Изборът за базовата година е свързан с наличието на достатъчно пълни данни за потреблението на горива и енергия през годините. Такива данни за Община Долни Дъбник има от 2011 г.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

1. Енергийна система

1.1. Газоразпределителна

Областта, в която се намира общината е добре енергийно обезпечена. До 2009 г. на територията на гр. Долни Дъбник са построени газопроводи от газоразпределителната мрежа с обща дължина 9 257 м., от които през календарната 2004 год. са построени 1 308 м. Към газоразпределителната мрежа на гр. Долни Дъбник към края на 2009 г. са присъединени общо 220 консуматора – 2 промишлени, 4 административно-обслужващи и 214 битови.

Към 2011 г. в общината са изградени нови газопроводи, с което общата дължина на изградената газопреносна мрежа достига 19 177,5 м. Присъединени са нови 30 битови абонати към съществуващите вече 232 в разпределителната мрежа.

Към 2013 г. по данни на „Газинженеринг“ ООД на територията на общината са изградени общо 31 614 м. като през същата година не са полагани нови газопроводи. Присъединените консуматори са 1 бр. промишлени.

1.2. Електроразпределителна мрежа

Всички селища в общината са електрифицирани и се обслужват от “Електроразпределение” АД, клон Плевен с изключение на с. Садовец, което се обслужва от “Електроразпределение”АД, клон Червен бряг. На територията на общината има една електрическа подстанция с инсталирана мощност 20 MVA и 10/120 кV напрежение.

По захранващите проводници ниско напрежение е необходима реконструкция - подмяна на проводници.

Общината е реализирала проект за улично енергоикономично осветление във всички населени места, с което значително е подобрила уличното осветление и е спомогнала за безопасното предвижване на гражданите по улиците на общината.

2. Сграден фонд

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Състоянието на сградния фонд в повечето общински и жилищни обекти е в лошо състояние. Това налага провеждането на енергийна политика спрямо тях, в резултат на което вложените инвестиции във физическото обновяване на сградите и подмяната на съоръженията да доведат до необходимия резултат – а именно икономически целесъобразно и ефективно изразходване на енергията.

Като основни причини за високите разходи за потребление на горива и енергия са :

- амортизирани отоплителни инсталации в сградите без ефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива;
- лошо физическо състояние на сградите и конструкциите - без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух;
- осветление с енергоемки светлоизточници;

Въвеждането на мерки за енергийна ефективност и модернизирането на отоплителните инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с до 70%.

2.1. Общински сгради

От представените данни на общинска администрация Долни Дъбник се вижда, че общо на територията на общината се намират 24 общински сгради с разгърната застроена площ (РЗП) 250 м^2 и 4 броя сгради с РЗП над 1000 м^2. Притежаващите сертификат за енергийна ефективност са 4 бр. сгради.

Таблица7: Брой общински сгради в Община Долни Дъбник

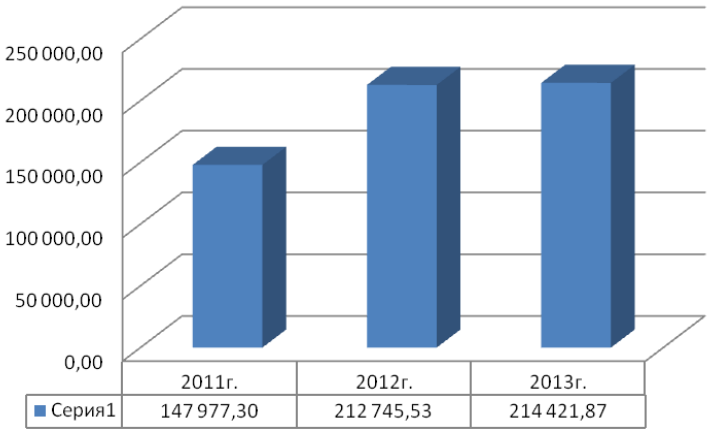
Населено място	**Брой сгради общинска собственост с РЗП над 250 м^2**	**Брой сгради с РЗП над 1000 м^2 и притежаващи сертификат за енергийна ефективност от даден клас**
гр. Долни Дъбник	8 броя	1 брой – училище

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

с. Бъркач	1 брой	
с. Градина	2 броя	
с. Горни Дъбник	4 броя	
с. Крушовица	3 броя	
с. Петърница	3 броя	2 броя – училище, кметство
с. Садовец	3 броя	1 брой - училище
ОБЩО	24 броя	4 броя

След проведено анкетно проучване за количеството използвана енергия от общинските сгради и направения последващ анализ ясно личи повишаващата се енергийна зависимост на общинските сгради от електрическа енергия. Докато през 2011 г. са необходими за нуждите на общинските сгради 147 977,30 КВтч. електроенергия, то до 2013 г. това потребление се завишава с 66 444,57 КВтч. и достига нива от 214 421,87 КВтч използвана електроенергия. Тази тенденция се обуславя предимно от неефективното състояние на сградния фонд, също така от култура в населението за енергоспестяване и не на последно място от природните състояния.

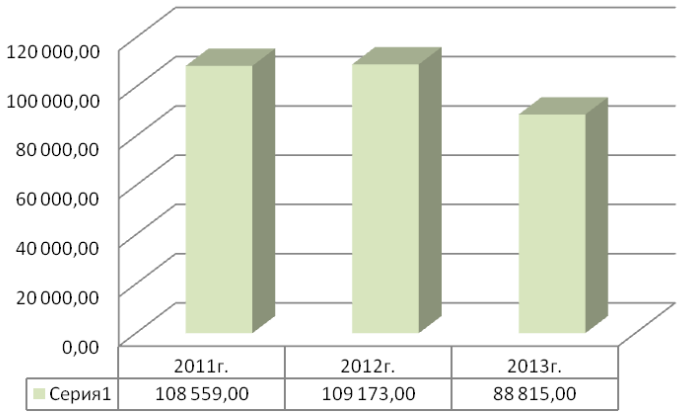
Фигура 7: Използвана електроенергия за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

Въпреки, че през общината преминава газопровод, едва 0,09 % от общинските сгради използват газта като основен енергиен източник. Това добре се вижда от фигура 5: Използвано количество газ за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

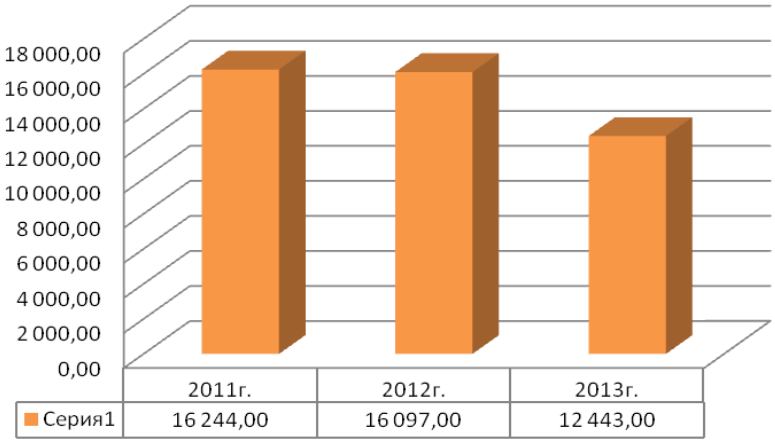
Фигура 8: Използвано количество газ за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

През 2011 г. за нуждите на общинските сгради от енергия са изразходени 108 559 m^3 природен газ. През 2013 г. се отчита спад в потреблението на природен газ с 19 774 m^3, като се достигат нива от 88 815 m^3. Подобен аналог може да се направи и с изразходването на твърдото гориво. През 2011 г. за енергийно потребление на общинските сгради са изразходени 16 244 л. газьол и нафта. За сравнение, две години по късно през 2013 г. са изразходени 12 443 л. или с 3 802 л. по-малко.

Фигура 9: Използвано количество твърдо гориво за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

До някъде, част от намаляването на използваното количество твърдо гориво се дължи за сметка на увеличеното потребление на електроенергия, като основен източник за общинските сгради.

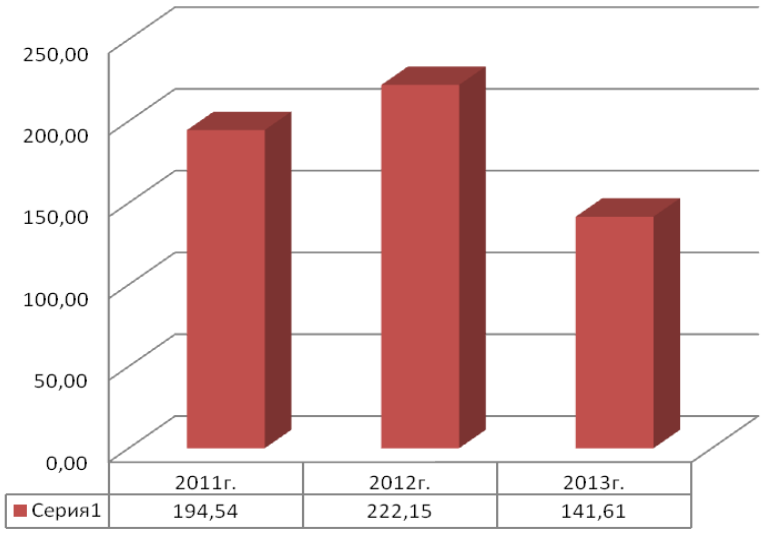
Други често използвани енергийни източници в общината са дървесината и въглищата. На фигура 6: Използвано количество дървесина за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г. наблюдаваме зависимостта на общината от допълнителни

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

енергийни източници и това как в зависимост от климатичните промени, тя е силно зависима от тях. Студеното време и лошото състояние на общинските сгради са предпоставка за повече енергоемкост и това добре се вижда на графиките.

През 2012 г. се наблюдава двумесечен спад на температурите под -15 градуса и това автоматично се отразява на потреблението на други енергийни източници като дървесината. Докато през 2011 г. са необходими 194,54 кубика дърва за нуждите от енергия на общинските сгради, през 2012 г. това потребление се е завишило с 27,61 кубика и достига нива на потребление от 222,15 кубика.

Фигура 10: Използвано количество дървесина за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

Подобна зависимост се наблюдава и при изразходването на въглища. През студените месеци потреблението на въглища за 2012 г. се е завишило с 2 038,7 кг. За сравнение потреблението през 2011 г. е 1 261,30 кг., а през 2013 г. запазва приблизително нормите от 2011 г. и е 1 300 кг.

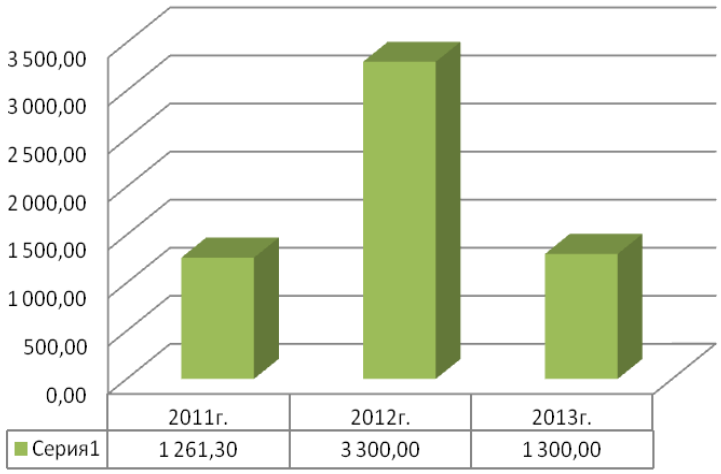
Завишено е потреблението на дървесина и въглища за 2012 г. спрямо предходната 2011 г. , съответно с 27,61 кубика дървесина и 2 038,7 кг въглища, докато енергийни

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

източници като природен газ остават на приблизително същото нива, съответно 614 m^3 повече изразходени за 2012 г. спрямо 2011 г.

От казаното до тук може да изведем следния извод. Състоянието на общинския сграден фонд остава в незадоволително състояние. Топлопроводимостта остава в сравнително високи нива и това се отразява най-явно когато термометъра показва продължително време минусови температури. Не добрата изолация, както вътрешна, така и външна, води до увеличаването на топлинни загуби, това от своя страна води до по-висок разход. Изследванията показват, че тези загуби достигат до 50% от общите топлинни загуби на сградата.

Фигура 11: Използвано количество въглища за общинския фонд за периода 2011 – 2013 г.

За да се намалят тези загуби се препоръчва цялостно саниране на общинските сгради с цел по-доброто им и ефективно използване, като ефекта от това ще бъде както енергийно ефективен, така и икономически.

През 2011 г. – 2012 г. е направен основен ремонт на училищата по проект Прилагане на мерки за енергийна ефективност в средищните училища на община Долни Дъбник, като почти всички от тях са преминали на електроенергия и дървесина като основен енергиен източник. Делът им се явява 60% от общо използваните енергийни източници, а с природен газ се отоплявят едва 16% от сградите. Твърдото

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

гориво и въглищата се използват като допълващи енергийни източници през неблагоприятните климатични периоди.

В резултат увеличеното потребление на електричество и до известна степен потреблението на природен газ в учебните заведения на общината се изменя структурата на енергийното потребление в тях, но от гледна точка на енергийна ефективност си остава неблагоприятна, поради използването на други алтернативни енергийни източници като течни горива и въглища, които са основен замърсител на въздуха и отделят голямо количество въглероден диоксид.

Анализът извежда на преден план високата енергийна зависимост на общинските сгради от различни по произход и скъпи енергоизточници и в същото време се наблюдава високата енергоемкост и неефективност на сградите, които пропускат огромни количества топлина, заради незадоволителното им състояние, поради ниската ефективност на отоплителните инсталации, използването на остарели електрически уреди, използването на нискоефективни енергоносители, неефективно осветление.

Недостатък в структурата на енергийното потребление е все още ограниченото използване в общинските сгради на възобновяеми енергийни източници. Необходимо е значително увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници, особено като се има предвид потенциалът на слънчевата и геотермалната енергия в общината.

2.2. Жилищни сгради

До голяма степен жилищния фонд в община Долни Дъбник е остарял, а от това следва високата енергопропускливост на сградите. Най-същественият фактор за високите сметки през отоплителния сезон е именно липсата на топлоизолация на жилищните сгради и високият процент на топлопропускливост.

Повечето жилища са индивидуално отоплявани, като се използват остарели електрически уреди или печки на твърдо гориво и въглища. Високите разходи за отопление са налице, но, въпреки това, малка част от населението предприема действия за подобряване на енергийната характеристика на сградите.

Уплътняването на прозорците, подмяната на дограма, топлоизолацията на външни или вътрешни стени и покриви все още са единични случаи, а ефектът от тях е значителен.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Причината за това са ограничените финансови възможности на населението и недостатъчната осведоменост и неосъзнатост на значението на добрата изолация за намаляване потреблението на горива и електроенергия.

Жилищата са актив с продължителна амортизационна стойност и тяхната правилна експлоатация ще удължи техния срок на годност. Затова е необходимо да се предприемат активни технически мерки за рехабилитация и саниране на съществуващия сграден фонд, като ефектът ще бъде както енергоефективен, така и финансов. За осъществяване на това ще се използват предлаганите атрактивни финансови схеми за рехабилитация на жилищни сгради.

За преодоляване на съществуващите пречки при реализацията на целенасочени действия за повишаване на енергийната ефективност е необходимо да се стимулира по осезаем за потребителите начин рационалното енергопотребление, да се работи за подобряване на тяхната осведоменост за съществуващите съвременни технологии и възможности за намаляване на консумацията и най-вече да се улеснява достъпа до целеви инвестиции за проектите за енергийна ефективност.

3. Бит

В бита на населението от общината преобладават предимно стари електроуреди и отоплителни съоръжения, които в повечето случаи не отговарят на изискванията на европейските наредби. От това следва и засиленото енергопотребление за битови нужди.

По-голямата част от населението на община Долни Дъбник използва енергията главно за отопление на жилищата и в битовия сектор за загряването на вода. По данни от общината 75% от жителите изразходват електроенергия за отопление и затопляне на гореща вода, 4 - 5% е делът на използваната електроенергия за осветление и за електродомакински уреди – 12-15%.

Засега почти не се използват енергоспестяващи осветителни тела, което прави осветлението неефективно.

В битовия сектор все още няма внедрени инсталации за използване на слънчевата енергия.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

4. Селско стопанство

Селското стопанство е структуроопределящ отрасъл за жителите на община Долни Дъбник. То обаче продължава да бъде ниско механизирано и се разчита главно на работна ръка. Поради липса на допълнителни средства от населението, които да бъдат инвестирани в модернизация и обновяване на технически инвентар, разходите за единица продукция са ниски, но и реализираната продукция е по-малко. На практика в сектора не се използва потенциала на енергийните източници и най-вече големия потенциал на възобновяемите енергийни източници.

Провеждането на целенасочена политика за енергийна ефективност в селското стопанство ще ускори неговата модернизация и ще повиши конкурентноспособността му, което косвено ще доведе до увеличаване на икономическия му принос. Освен това стимулирането на енергийната ефективност в отрасъла, ще улесни проникването и разпространението на възобновяеми енергийни технологии в другите сектори на икономиката.

Необходимо е да се повиши интереса към енергийната ефективност в отрасъла, което от своя страна ще разгърне потенциала на възобновяемите енергийни източници и най-вече потенциала на растениевъдството.

5. Индустрия

Промишлеността е слабо развит отрасъл на общинската икономика. Индустриалните предприятия на територията на община Долни Дъбник са сравнително малки потребители на енергия. Най-голям консуматор на енергия е ПД “Нефт и газ” АД. Други работещи предприятия са мелниците в град Долни Дъбник и селата Петърница, Горни Дъбник и Садовец, Винарска къща “Мизия” и цех за сушене на плодове и зеленчуци в Долни Дъбник, тютюносушилни в Долни Дъбник и Крушовица, цехове за преработка на слънчоглед в Долни Дъбник и с. Петърница.

Технологичното оборудване в тези предприятия е остаряло и се характеризира с неоптимизирани енергийни потоци и с недобро техническо състояние на енергийните

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

инсталации, които водят до преразход на енергийни ресурси и повишават себестойността на продукцията.

Липсват реализирани инвестиционни проекти за енергийна ефективност. За повишаване на енергийната ефективност в индустриалните предприятия е целесъобразно да се извършват енергийни одити за установяване разходите на горива и енергия, като се изграждат системи за текущ мониторинг на потреблението на енергия и внедряване на стратегии за енергиен мениджмънт, способстващ за енергоспестяване и енергийна ефективност. Необходимо е да се обучат ръководители и специалисти от производствената сфера по енергийна ефективност, както и да се замени употребата на течни горива с природен газ. Чрез реализирането на проекти за енергийна ефективност ще намалеят загубите в топлопреносните мрежи и компресорните системи, ще се повиши ефективността за единица продукция и ще се реализира печалба от икономия на енергия.

6. Транспорт

По отношение на транспортния сектор на територията на Общината се движат 1 803 броя леки автомобили и 10 броя автобуси със средна възраст над 15 години. Автомобилният транспорт осигурява връзките на всяко от населените места в общината с областния център гр. Плевен. През територията на общината преминават и редица автобусни линии, чрез които се осъществяват връзки с други населени места в и извън областта.

Транспортното обслужване на населението от общината се осъществява също така и от и железопътен транспорт.Услугите на железопътния транспорт се ползват от населението на гр. Долни Дъбник и с. Горни Дъбник, през които преминава ж. п. линията София – Русе – Варна.

Връзките между отделни населени места, както и между селата и общинския център не са задоволителни.

Състоянието на транспортните средства в Община Долни Дъбник се характеризира, с :

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- морално и физически остарял парк на моторните превозни средства и селскостопански машини, съчетано с недобро техническо поддържане;
- тежки експлоатационни условия – голяма част от пътната мрежа в общината е в тежко състояние, водещо до преразход на гориво;
- влошено качество на експлоатационните материали (горива, масла, гуми и т.н.).

7. Качество на атмосферния въздух

Община Долни Дъбник попада в район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух – Северен Дунавски. Общината няма задължение да изготви и изпълнява програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми в установените за целта срокове, по чл.27, ал.1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух. Такива програми се изготвят само в случай, че общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

На територията на Община Долни Дъбник няма разположени стационарни пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух към Националната система за екологичен мониторинг.

На територията на общината няма големи неподвижни източници на емисии, които да оказват значително влияние и да водят до замърсяване или влошаване на показателите за качество на атмосферния въздух.

През 2011 г. на територията на общината е установено превишаване на установените норми за допустими емисии, по чл.69 от Закона за опазване на околната среда. На нарушителите са създадени актове и след модернизиране и реорганизация на работата емисиите са сведени на нива по-ниски от определената норма, което е доказано с измервания от лаборатория.

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух са битовите отоплителни източници и транспортния сектор. С реализирането на газификацията на гр. Долни Дъбник се постига намаляване на общата емисия на замърсителите на

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

въздуха в града. Замяната на топлоносителя промишлен газьол и въглища с природен газ допринася за изчезване на емисиите на серен диоксид, а тези на въглероден оксид и въглероден диоксид значително намаляват.

По отношение на транспортния сектор на територията на Община Долни Дъбник не са констатирани драстични замърсявания на въздуха от емитирани замърсители с източник моторни превозни средства.

С изграждането на Път I-3 – обход на гр. Долни Дъбник движението по главен път Е-83 (София – Русе) е изведено извън гр. Долни Дъбник което чувствително подобрява разпръсването на емитарните замърсители.

8. SWOT Анализ

Силни страни	Слаби страни
- Общината притежава лиценз за газификация; - Частично подобрени енергийни характеристики на училищата в общината; - Редуциране на емисиите отделяни от транспортни средства;	- Нарастване на потреблението на електроенергия, съответно нарастване на дела на отделяне на вредни емисии; - Използване на допълнително енергийни източници за отопление през зимния сезон – газьол, нафта, въглища; - Нарастване на крайното енергийно потребление; - Остарял общински сграден фонд и лоши топлинни характеристики; - Остарял жилищен сграден фонд и лоши топлинни характеристики; - Бавни темпове на използване на природен газ, както за битови нужди, така и за индустриални; - Масово използване на остарели енергоемки електроуреди;

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

	- Висока инвестиция за преминаване към природен газ; - Недостатъчно използване на ВЕИ в общината; - Недостатъчно реализирани мерки за енергийна ефективност в общината; - Остарял моторен парк;
Възможности	**Заплахи**
- Добра енергийна обезпеченост на общината; - Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в общинските и жилищните сгради; - Въвеждане на измервателни уреди системи за контрол на енергопотреблението; - Инсталиране на системи използващи възобновяеми енергийни източници в сгради - Повишаване на информираността сред населението за възможностите за пестене на енергия и рационално използване на енергийните ресурси; - Повишаване на дела на включените домакинства,административно-обществени и индустриални потребители към газоразпределителната мрежа - Популяризиране на възможностите за използване на възобновяемите енергийни	- Повишаване цените на енергийните ресурси; - Липса на енергийна независимост в общината; - Липса или слаба подкрепа от страна на държавата при използване на ВЕИ; - Несигурност в доставките на природен газ; -

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

източници;	

V. ЦЕЛИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г.

Намаляването на потреблението на енергия и премахването на загубите на енергия има все по-голямо значение за ЕС. В своята резолюция от 15 декември 2010 г. относно преразглеждането на плана за действие относно енергийната ефективност (T7-0485/2010) Парламентът ясно подчертава, че трябва да бъде приета задължителна цел за енергийна ефективност от най-малко 20 % до 2020 г. Той призовава също за преразглеждане на Директивата относно енергийните услуги през 2011 г., така че да се включи разширена времева рамка до 2020 г. и критична оценка на националните планове за действие за енергийна ефективност и тяхното прилагане.

В предишна резолюция от 6 май 2010 г. относно прилагане на възможностите на информационните и комуникационни технологии за улесняване на прехода към енергийно ефективна икономика с ниска въглеродна интензивност (T7-0153/2010) Парламентът подчертава, че са необходими значителни инвестиции както за научни изследвания и развитие, така и за използване на съществуващите технологии, за да се гарантира успешен преход към енергийно-ефективна, ниско-въглеродна икономика. Той предлага държавите членки да осигурят стимулите за инвестиции в енергийна ефективност както от страна на публичния, така и на частния сектор, като отправна точка би могло да бъде провеждането в училищата на обучение относно енергийната ефективност.

Парламентът изтъква освен това, че повсеместните информационни кампании, обясняващи на гражданите ползите от интелигентното измерване и ИКТ, са от решаващо значение за осигуряването на обществена подкрепа.

Устойчивото енергийно развитие е изведено като център на енергийната политика и постигането му е обвързано с дългосрочни количествени цели до 2020 г.:

- 20% по-малко емисии на парникови газове спрямо 1990 г.;

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- 20% дял на ВЕИ в общия енергиен микс;
- 10% дял на енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- Подобряване на енергийната ефективност с 20 %.

VI. ЦЕЛИ НА БЪЛГАРИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г.

Енергийната стратегия на България очертава основните рамки в енергийната политика на страната и предвижданите приоритетите в сектора за периода до 2020 г.

Енергийната стратегия е насочена към преодоляване на основните предизвикателства, които стоят пред българската енергетика към настоящия момент:

- Висока енергийна интензивност на БВП: Въпреки положителната тенденция за подобряване, енергийната интензивност на националния БВП е с 89% по-висока от средната за ЕС (при отчитане на паритета на покупателната способност);
- Висока зависимост от внос на енергийни ресурси: България осигурява 70% от брутното си потребление чрез внос
- Необходимостта от екологосъобразно развитие: Светът е изправен пред предизвикателствата от промените в климата, повлияни от нарастването на обема на емисиите от парникови газове.

Основните приоритети в Енергийната стратегия могат да се сведат до следните пет направления:

- гарантиране сигурността на доставките на енергия;
- достигане на целите за възобновяема енергия;
- повишаване на енергийната ефективност;
- развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди, и защита на интересите на потребителите.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

VII. ЦЕЛИ НА ОБЩИНА ДОЛНИ ДЪБНИК ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ДО 2020 г.

За да се реализира план за енергийна ефективност на община Долни Дъбник 2014 – 2020 г. е необходимо да се изготвят приоритети, цели и дейности, които ще бъдат заложени за 7 годишен период на действие. Те имат за цел, да подобрят наличното в момента състояние на общината от силна енергийна зависимост и да направят икономиката ѝ по конкурентноспособна на база по-малко вложена енергия за единица продукт.

От програмата за реализация ще се вземе под внимание финансовото обезпечаване на плана (както от общинския бюджет, така и от други финансови източници), неговата реализация във времето и възможностите за неговото реално изпълнение.

1. Заинтересовани страни

За да бъдат правилно формулирани приоритетите, целите и дейностите е необходимо да се установи взаимовръзката между заинтересованите страни и Плана за енергийна ефективност на община Долни Дъбник 2014-2020 г.. Под заинтересовани страни се разбират всички лица, групи хора, институции или фирми, които имат отношение към планирането и изпълнението от плана за енергийна ефективност и биха имали пряк или косвен ефект от неговата реализация.

При установяването на заинтересованите страни е необходимо да се ръководим от следните принципи:

- информираност на гражданите и стимулиране тяхното активно участие в процеса на вземането на решения на местно ниво – основен принцип в съвременното местно самоуправление;
- правилно взаимодействие между различните заинтересовани страни - механизъм за изграждане на местен капацитет за планиране и реализация на ефективни местни политики;
- партньорство между местната власт, граждани, НПО и бизнеса – необходим процес за правилното и модерно развитие на общината;
- координираност на усилията за постигане на крайните цели.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

При реализацията на плана за енергийна ефективност е необходимо да споменем възможните неблагоприятни сценарии, които биха били на лице поради непредвидими промени в планирането и изпълнението. Сред факторите неблагоприятстващи правилната реализация на плана са:

- ***човешкият фактор*** – възможно е екипите от експерти, ангажирани с реализацията на плана, както общински, така и на всички останали да нямат добра съгласуваност и не добра комуникация. Това от своя страна води до забавяне реализацията на дейностите, отразявайки се негативно в социално-икономически и финансов аспект.
- ***последователност и устойчивост*** – политиката, която се води в общината спрямо енергийната ефективност, трябва да бъде последователна и да се реализират всички заложени проекти в плана за да се достигне желания краен резултат. Изменението във воденето на тази политиката, би коствало много разпиляни средства и нулев резултат.
- ***анализ на заинтересованите страни*** – необходимо е да се провежда периодичен анализ на заинтересованите страни поради промяна в поведението на лица, групи, фирми и др. В противен случай, биха се реализирали проекти, от които социално-икономическия ефект е безполезен;
- ***външни фактори*** – в тази група влизат всички други фактори, които биха повлияли негативно за реализирането на плана за енергийна ефективност, като климатични условия, съпротива за промяна у хората, неподготвени експерти за реализация на проектите и др.

Плана за устойчиво енергийно развитие на Община Долни Дъбник трябва да бъде разглеждан, като отворена система, която да отчита динамиката на местната ситуация, да предвижда бъдещи изменения и да дава насоки за интегрирано устойчиво планиране и развитие.

1.1. Основни заинтересовани страни

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Основните заинтересовани страни за реализация и мониторинг на Плана за устойчиво енергийно развитие на община Долни Дъбник могат да бъдат следните заинтересовани групи:

- Социално и икономически активни граждани на общината;
- Неправителствени, браншови и други представителни организации;
- Групи в неравностойно положение;
- Общинска администрация;
- Медии – регионални и национални;
- Местни фирми, работещи в областта на ЕЕ и ВЕИ;
- Научни и изследователски центрове;
- Други общини;
- Международни партньори.

2. Стратегическа цел

Настоящият стратегически документ се фокусира върху процесите и определя политиката, чрез която по най-ефективен начин да се използват наличните ресурси на общината, както и да се привлекат външни, така че да се подобри нейната енергийна ефективност.

След направения анализ и оценка на текущото състояние на енергийната ефективност на община Долни Дъбник, бе избрана следната стратегическа цел на енергийната програма:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ – СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКА, ДОЛНИ ДЪБНИК ДА БЪДЕ ЕНЕРГИЙНО ЕФЕКТИВНА, КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА И ЕКОЛОГИЧНА ОБЩИНА.

За реализирането на горепосочената стратегическа цел бяха избрани следните 3 приоритета:

Приоритет 1 – Повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд;

Приоритет 2 – Повишаване на дела на енергията произведена от ВЕИ;

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Приоритет 3 – Повишаване на енергийната ефективност в местната икономика и управление на енергията.

3. Приоритети

Предвид поставената стратегическа цел, силните и слаби характеристики на общината са определени няколко приоритетни области, където ще бъдат насочени усилията за подобряване енергийната ефективност и установяването на устойчиво и балансирано развитие.

3.1. Приоритет 1 – Повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд;

Основният разход на енергия в сградите се дължи за отоплението, като за това отиват 2/3 от общо изразходената в сградата енергия. По-голяма част от тази енергия обаче се изразходва излишно – поради неудовлетворителни изолации. С повишаването на енергийната ефективност на сградата може да се икономисат от 70 до 90% от разходите за отопление.

3.2. Приоритет 2 – Повишаване на дела на енергията, произведена от ВЕИ;

Политиката за зелена енергия на ЕС се концентрира предимно върху насърчаване на производството и потреблението на енергия от възобновяеми енергийни източници и енергийната ефективност. В дългосрочен план ефекта от тази политика се очаква да допринесе за намаляване на емисиите от парникови газове и замърсяването на въздуха.

Целенасочената политика на община Долни Дъбник ще даде възможност да се изпълнят целите за повишаване на производството на енергия от ВЕИ и ще подобри енергийната ефективност в общината. В частност, това ще допринесе за намаляване на въглеродните емисии в общината, както и предотвратяването на замърсяване на въздуха.

3.3. Приоритет 3 – Повишаване на енергийната ефективност в местната икономика и управление на енергията.

Терминът "енергийна ефективност" представлява съотношението между изходното количество производителност, услуга, стока или енергия и вложеното количество енергия.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

България и българските общини са най-големия консуматор на енергия в ЕС, поради което и икономиката ни не е конкурентноспособна на другите страни от ЕС. В община Долни Дъбник е необходимо да се предприемат мерки за повишаване на енергоефективността, с което да се подобри работата на предприятията в индустрията, както и да се увеличи производителността в селското стопанство.

4. Цели

4.1. Специфична цел 1.1 – Подобряване на енергийната ефективност на общинските сгради

Очакваните резултати от прилагането на дейностите за повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради са:

- Подобряване състоянието на обществените сгради и повишаване на енергоефективността им;
- Намаляване бюджетните разходи в резултат на икономия от енергия;
- Удължен експлоатационен срок на публичната инфраструктура;
- Подобрен комфорт на обществените сгради;
- Намаляване на въглеродните емисии отделяни от обществените сгради.

4.2. Специфична цел 1.2. – Повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради

С прилагането на дейностите за повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради се очакват следните резултати:

- Подобряване състоянието на жилищните сгради и повишаване на енергоефективността им;
- Намаляване на годишните разходи на домакинствата в резултат на икономия от енергия;
- Удължен експлоатационен срок на обновените сгради и техните инсталации;
- Подобрен комфорт на жилищните сгради;
- Намаляване на въглеродните емисии отделяни от жилищните сгради.

4.3. Специфична цел 2.1. – Проучване на потенциала на общината за използване на ВЕИ

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Чрез проучване на потенциала на общината за използване на ВЕИ ще се спомогне за:

- Създаване на предпоставки за използване на пълния потенциал на ВЕИ;
- Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната стратегия на общината;

4.4. Специфична цел 2.2. – Повишаване на дела на използваната енергия от ВЕИ

Чрез повишаването на дела на използваната енергия от ВЕИ се очакват следните резултати:

- Създаване на благоприятни условия за стимулиране на инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници;
- Увеличаване на дела на използваната ВЕИ енергия в общината;
- Достъпна информация относно ВЕИ и мерките за енергийна ефективност сред заинтересованите страни;
- Редуциране на въглеродните емисии, в резултат на въведени ВЕИ технологии в общината.

4.5. Специфична цел 3.1. – Насърчаване на производството и употребата на биоенергия

С насърчаването на производството и употребата на енергия от биомаса се очакват следните резултати:

- Създаване на благоприятни условия за стимулиране производството на биомаса (растителна маса), като ресурс за производство на енергия;
- Увеличаване на дела на използваната енергия от биомаса в индустрията и бита;
- Създаване на благоприятни предпоставки за
- Достъпна информация за възможностите от производство на биомаса;

4.6. Специфична цел 3.2. – Насърчаване на инвестициите за изграждане на енергоефективни предприятия

С насърчаването на бизнес инвестициите за изграждане на енергоефективни предприятия се очакват следните резултати:

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- Увеличен дял на бизнес инвестициите в технологии за въвеждане на енергийно ефективни мерки и изграждане на ВЕИ системи.
- Намаляване на разходите за единица произведена продукция и увеличаване на печалбата;
- Изградена култура за прилагане на мерки за енергийна ефективност в индустрията;
- Установяване на трайни публично-части партньорства на регионално ниво.

4.7. Специфична цел 3.3. – Повишаване на местния капацитет за устойчиво енергийно развитие

Основните ползи и очакваните резултати от реализацията на тази цел е:

- Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на Плана за действие;
- Издаване на брошури с мерки, водещи до пестене на енергия;
- Провеждане на срещи и промоции на нови материали и технологии за намаляване разхода на енергия в бита;
- Установени трайни партньорства между различните заинтересовани страни в процеса на изпълнение, мониторинг и оценка на Плана за действие;
- Устойчиво управление на енергията на територията на общината, основано на координирани усилия на различни заинтересовани страни.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

5. Структура на плана за енергийна ефективност

Фигура 12: Схема на плана за енергийна ефективност на община Долни Дъбник 2014 – 2020 г.

6. Програма за реализация на плана за енергийна ефективност

Програмата за реализация на плана за енергийна ефективност на община Долни Дъбник за периода 2014 – 2020 г. обобщава необходимите ресурси за реализацията му и представя финансовата рамка необходима за неговото изпълнение.

Ресурсите за реализацията на плана включват само планираните средства за реализацията на мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции в енергийната ефективност на общината и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор. В този смисъл програмата за реализация не включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за енергийното ѝ развитие до 2020 г.

Програмата за реализация на плана за енергийна ефективност обхваща:

- ***Определените приоритети*** за устойчиво интегрирано развитие на енергийната ефективност през периода до 2020 г.,
- Общия и годишния ***обем на планираните средства*** за тяхната реализация;
- ***Източниците на финансиране*** за реализация на приоритетите в развитието на общината, като се имат предвид мерките и проектите, които ще бъдат включени в конкретна програма за реализация на плана;

Общата сума на поетите финансови ангажименти е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подход и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

Подробно с програмата за реализиране на плана за енергийна ефективност може да се запознаете от Приложение 1

7. Индикатори за наблюдение

За да се отчете степента на постигане на заложените цели и приоритети на Плана за енергийна ефективност е необходимо да се използват *индикатори за резултат.* Индикаторите обхващат, както физически характеристики (параметри), така и финансови по отношение реализацията на поставените цели и приоритети, като стойностите им могат да бъдат абсолютни или относителни.

- ***Индикаторите за резултат*** са (по възможност) ***количествено измерими*** и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и целите и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Препоръчва се индикаторите за въздействие да не бъдат използвани или да бъдат сведени до минимум, поради сравнително дългия период от време до тяхната проява. Допълнителна причина е, че често индикаторите за въздействие не могат да бъдат пряко обвързани с реализирането на дадения проект или програма.

8. Източници на финансиране

Община Долни Дъбник е сравнително малка община и за да реализира успешно всички заложени в плана за енергийна ефективност цели и мерки е необходимо да използва, както със собствени, така и привлечени средства.

За реализиране на проектите може да се използват следните източници на финансиране:

- **Републикански бюджет** – според чл. 11, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на плановете за енергийна ефективност се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление.
- **Общински бюджет** – предвиждане на собствени средства за изпълнението на мерките по плана за енергийна ефективност
- **Заемен капитал** – средства предоставяни от банки, търговски дружества, предприятия предлагащи услуги в енергийната ефективност, финансов лизинг и др.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- **Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”** - създаден чрез Закона за енергийна ефективност и може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява гаранции на инвестициите;
- **Международен фонд „Козлодуй” (МФК);**
- **Програма „Интелигентна енергия – Европа“**
- **Национален доверителен екофонд;**
- **ОП „Региони в растеж”;**
- **ОП „Развитие на селските райони”;**
- **ОП „Околна среда”;**
- **Публично – частно партньорство** - дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

9. Очакван ефект

Инвестициите в енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници предлагат осезаеми ползи за околната среда и икономиката, а настоящата програма прави възможни такива инвестиции. Основните ползи са:

- ***Финансови икономии*** – Ефекта се наблюдава както в домакинствата, така и в общинските учреждения. Инвестициите в енергийна ефективност намаляват потреблението на енергия, а от това и годишните сметки за потребление;
- ***Повишаване на конкурентоспособността*** – Инвестициите в енергийна ефективност намаляват потреблението на енергия, а също така и съответните енергийни разходи на предприятията. По-малките оперативни разходи означават по-голяма конкурентоспособност;
- ***Ползи за околната среда*** – Инвестициите в енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници намаляват емисиите на въглероден двуокис и така допринасят пряко за по-чиста околна среда.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

При някои от инвестициите е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в такъв случаи се има предвид тяхната екологичната значимост.

10. Мониторинг, оценка и отчет

Ежегодно ще се прави наблюдение и оценка на изпълнението на плана за енергийна ефективност и постигнатите резултати за съответната година. Чрез наличната информация ще бъде съставен отчет. На база, резултатите и препоръките от отчета ще се изготвя плана за изпълнение за следващата година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година при приемане на бюджета за всяка следваща година.

Всички заинтересовани страни ще имат достъп до отчета. Това ще позволи да се отправят мнения и препоръки за корекции в хода на изпълнението на плана, което ще спомогне за постигането на по-добри резултат. При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това отново в Общински съвет.

Съгласно чл.12, ал.3 от ЗЕЕ, отчет на изпълнението на дейностите и мерките от Плана за енергийна ефективност трябва да бъде утвърден от изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), като същия трябва да бъде неразделна част от План за енергийна ефективност.

Плана за енергийна ефективност на община Долни Дъбник 2014 – 2020 г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база установените резултатите, нуждите и финансовата възможност на общината.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд